

సంపుటము II
నెం. 2

20 ఆగస్టు, 1992,
గురువారము,
(శక సం. 1913,
శ్రావణం).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. సభా కార్యక్రమము	.. 23
2. ప్రకటన:	
(1) 'ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు'	.. 45
అంశము గురించి.	
(2) ప్రశ్నలు-వాగ్దాన సమాధానములు.	.. 45
3. సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు.	.. 76
4. 1992-93 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు సమర్పణ.	.. 79

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ
ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

1992.

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	: శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
ఉపసభాపతి	: శ్రీ పి. ధర్మారావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	: శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు : శ్రీ సిహెచ్. హరరామ జోగయ్య : శ్రీమతి మేరీ రవీంద్రనాథ్ : శ్రీమతి కె. ప్రతిభాభారతి : శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు : శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ ఆలీ
కార్యదర్శి	: శ్రీ ఎ.వి.జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శులు	: శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్ : శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి
ఉపకార్యదర్శులు	: శ్రీ జి. రంగారెడ్డి : శ్రీ పి. సత్యనారాయణమూర్తి : శ్రీ డి. సుబ్బహ్మణ్యం
సహాయకార్యదర్శులు	: శ్రీ ఎ.డి. భాస్కరరెడ్డి : శ్రీ టి.ఎస్. రామచంద్రరావు : శ్రీ ఎ. వెంకట్రావు : శ్రీ ఎస్. స్కెలాస్ : శ్రీ వై. వెంకటేశ్వరరావు : శ్రీ ఎం. శ్రీరామమూర్తి : శ్రీ జి. సుబ్బారావు : శ్రీ హెచ్. మణిభూషణాచారి : కుమారి డి. ఇందిరాదేవి
చీఫ్ రిపోర్టరు	: శ్రీ ఎమ్.హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ వర్షము

అధికార నివేదిక

(ఏడవ సమావేశము : రెండవ రోజు)

గురువారము, 20 ఆగస్టు, 1992

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు).

సభా కార్యక్రమము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృతజ్ఞుని నెం. 6876.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు (పొందూరు):- అధ్యక్షా, మేము ఎడ్జర్మెంటు మోషను ఇచ్చాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- మేము కూడా ఎడ్జర్మెంటు మోషను ఇచ్చాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు(మెట్పల్లి):- అధ్యక్షా, మేము స్వయంగా వచ్చి మీకు ఎడ్జర్మెంటు మోషను ఇచ్చాము.

(T.D.P. Members are on their legs).

Mr. Speaker:- Your leader is on his legs. Please take your seats.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు(చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, ఇదెక్కడి సాంప్రదాయం? లేడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషను మాట్లాడుతూ ఉంటే మైక్ ఇవ్వడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మైక్ ఇస్తారు. వారు మాట్లాడడానికి లేచినప్పుడు ఐదుగురు లేచి నీలబడితే ఎలాగ? Please take your seat. Please resume your seat. Please resume your seat.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, ఈనాడు మన సభా కార్యక్రమానికంటే ఈ రాష్ట్రాన్ని కుదిపివేస్తున్నటువంటి అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగినటువంటి మెడికల్ కాలేజీల విషయం చాలా ముఖ్యమైనది. కనుక దీనిని వెంటనే సభ వర్షకు తీసుకోవాలని మేము కోరడం జరిగింది. కనుక ఎడ్జర్మెంటు మోషను You must adjourn the business of this House. You must take this important issue first and let us be given an opportunity to discuss about the important issue that is happening today. ఈనాడు ఐదుగురున్నటువంటి తీవ్రతరమైనటువంటి ఈ సమస్య మీద మన అభిప్రాయం చెప్పడం ధర్మం, కర్మవ్యం.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(23)

బాధ్యత. కనుక దీనిని తమరు అనుమతించాలని కోరుతున్నాను.

(ఇంటిప్రశ్న)

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, నేను నిన్న మీ ఇంటికి వచ్చి వేరే ఎడ్జర్మెంటు మోషను ఇచ్చాను. గౌరవనీయులైన శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు చెప్పిన విషయం గురించి కూడా మేము ఎడ్జర్మెంటు మోషను ఇచ్చాము. కానీ ఒకేరోజున రెండు ఎడ్జర్మెంటు మోషన్లు మీరు మన రూల్సు ప్రకారం తీసుకొనడానికి వీలులేదు. అయితే శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు చెప్పినటువంటి అంశం చాలా ప్రాధాన్యం కలిగినటువంటిది. ముఖ్యంగా విద్యార్థి పరిషత్ వర్కర్లు నిన్న వస్తే చాలా దారుణంగా లాల్చారీ చేసారు. ఎంతోమందికి ఫ్యాక్చర్లు అయినాయి. కనీసం వారిని పోస్టుల్ గా అరెస్టు చేసేటటువంటి అవకాశం ప్రభుత్వం పోలీసువారికి కల్పించలేదు. కనుక ఈ ప్రొసీడింగుస్ అన్నీ ఆపి ముందు ఈ మెడికల్ కాలేజీలకు, ఇంజనీరింగు కాలేజీలకు పరీక్షను ఇవ్వడంకున్న అంశం గురించి చర్చించడం చాలా అవసరమని మీకు నేను మనవిచేస్తున్నాను. దానితో బాటు రెండవ ఎడ్జర్మెంటు మోషను ఇచ్చాము. ఈనాడు తెలంగాణా ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగిందనేటటువంటి అంశం గురించి ఈమధ్యన చాలామంది కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన సోదరులు, మిగిలిన పార్టీలకు చెందిన సోదరులు ఢిల్లీకి వోయి ప్రధానమంత్రిగారికి మెమోరాండం ఇచ్చిన సంగతి తెలిసినదే. ఈనాడు కానిస్టేట్యూషనల్ క్యుయిసిస్ అని చెప్పడానికి....

Mr. Speaker:- Not to go in detail.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Only one minute I will take.

Mr. Speaker:- I have given more than one minute.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈవేళ మీరు బడ్జెటు ప్రవేశ పెడుతున్నారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మూడు ప్రాంతాలకు సంబంధించిన దుర్భిక్ష ప్రాంతాలను గుర్తించి వాటికి సెపరేటు బడ్జెటు కేటాయింబాలని ఎన్నో రోజులనుంచి మేము మా పార్టీవరంగా డిమాండు చేస్తున్నాము. ఆ డిమాండును అటు కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం కానీ ఇటు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం కానీ యాక్సెప్టు చేయలేదు. అందువల్ల తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగింది. కానిస్టేట్యూషనల్ క్యుయిసిస్ అని ఎందుకు అంటున్నానంటే ఈనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందినటువంటి ఎంతోమంది శాసనసభ్యులు ఈ బడ్జెటుకు వ్యతిరేకంగా ఢిల్లీకి వోయారు. కనుక ఈనాడు బడ్జెటు ప్రతిపాదించేముందు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. 300 మందికి పైగా తెలంగాణా ఉద్యమంలో చనిపోయారు. ఆంధ్రలో చనిపోయారు. రాయలసీమలో చనిపోయారు. మళ్ళీ ఈ ప్రభుత్వం ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని మూడు ముక్కలు చేసే ప్రయత్నంలో ఉంది. కొబ్బి రత్నాల వేణ అన్నటువంటి తెలంగాణా ఈనాడు కోట్ల రత్నాల వేణ అయిపోయింది. ఆ తేగలన్నీ తెలిపేసారు. Because budget is going to be passed it is relevant.

Mr. Speaker:- More than that nothing should go to the records. మీరు బిజినెస్ నడవకూడదని అన్నారు.

Ch. Vidyasagara Rao:- No Sir, I am for running the Business. ఈ పోస్టింగు అన్నీ నడవాలి. కృత్సన్ అవర్ ఉండాలి. కానీ ఈ బాజెట్ తీసుకొనడానికి మాకు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఇవ్వండి. అన్నింటికన్నా ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక స్టేట్మెంటు ఇవ్వడం అవసరం. Because budget is being presented by the Hon'ble Minister. దీనికే బడ్జెటుకు వ్యతిరేకంగా శాసనసభ్యులు ఢిల్లీ పోయారు. డిస్క్రిమినేషను జరిగిందని ఈనాడు పేపరులో ఎడిటోరియల్లో వచ్చింది. చాలా చక్కగా ఫిగర్స్ కూడా ఇచ్చారు. పృణాళికా సంఘ సభ్యులు కానీ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు కానీ ఈ అంశం గురించి నిష్పక్షపాతంగా చెప్పారు. అందువేత ముందు ముఖ్యమంత్రిగారి చేత ఒక స్టేట్మెంటు ఇప్పించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్మెంటు తరువాత బడ్జెటు ప్రజాంశను కావాలని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని 304 క్రింద ఎలా చేస్తారు. ఏవిధంగా ఎలా చేస్తారు. ఎప్పుడు ఎలా చేస్తారు అనే విషయం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఎడ్జర్మెంటు మోషన్ను ఇచ్చారు. డిస్ఎలౌ చేసారని మీకు నోటీసులు వచ్చాయి. కృత్సన్ అవర్ తరువాత ఏ రూపంలో ఇవ్వాలనే భావనకు నేను రాదలచుకున్నాను - irrespective of asking anybody.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- కృత్సన్ అవర్ తరువాత అంటారేమిటి?

Sri K. Vidyadhar Rao:- Sir,

Mr. Speaker:- Again you are overlapping his right. మీరు అడ్జెక్షను చేసేది ఉంటే తరువాత చేయండి.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- బి.ఇ. ఎగ్జామినేషన్ను పోస్టుపోస్ట్ చేసారు. ఎడ్జెక్షను లేదు.

Sri K. Vidyadhar Rao:- Speaker, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు చెప్పే హక్కు లేదా, మీకు హక్కు ఉందా? Have you got the only right. After my speech only, you can raise.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా అభిప్రాయాలు తీసుకుంటే ఉపయోగపడతాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ అభిప్రాయాలు కూడా వింటాము. If you want to stall, I have no objection, but democratic principle is that no proceeding should be stalled.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మా ఉద్దేశం స్టాల్ చేయాలని కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక అసాధారణమైన పరిస్థితి వచ్చి కూర్చున్నది. అందువల్ల ఆ అసాధారణమైన పరిస్థితిని చర్చించడంకోసం రెగ్యులర్ బిజినెస్ను వాయిదా వేయడంలో తప్పు లేదు. పార్లమెంటులో పోస్టింగులో కూడా ఈమధ్యకాలంలో అటువంటివన్నీ జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ఫీజు, ప్యూవేట్ డిజిటలైజేషనుకు సంబంధించి సుప్రీంకోర్టు ఒక తీర్పు ఇచ్చి ఉంది. దీనిమీద ప్రాధాన్యం కలిగిన అంశంగా విద్యార్థులు అందోళన చేస్తున్నారు. కనుక దీనిని చర్చించడంలో ఏమీ తప్పులేదు. Nothing will happen. మీకున్నటువంటి ఎన్ హెరెంటు పవర్ను ఉపయోగించి మీరు ఈ చర్చకు ఆమోదించండి. ఎడ్జర్మెంటు మోషన్ను ఇచ్చాము. నేను, సి.పి.ఎమ్. నాయకులు శ్రీ బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు సెపరేటుగా ఎడ్జర్మెంటు

మోషను ఇచ్చాము. మీరు దయచేసి చర్చకు ఆమోదాన్నే మంచిగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- It is disallowed.

Sri N.T. Rama Rao:- As per the democratic rules we must run the House also. ప్రజాస్వామ్య విధానాన్ని పరిరక్షించడం కోసం కనుక ఈనాడు ప్రశ్నలు కూడా ప్రజలకు సంబంధించినవే కానీ మనకు సంబంధించినవి కావు. ఈనాడున్నటువంటి ఆందోళన ఏమిటి? ఈనాడు లక్షలమంది విద్యార్థులు ఇక్కడికి వస్తున్నారు, ఆందోళన చేస్తున్నారు. What is our view. What is our decision for that? కనుక మనం చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. మనకున్నటువంటి సభా కార్యక్రమం కంటే ముఖ్యమైనటువంటి విషయం ఏమైనా ఆందోళనాపరంగా జరుగుతున్నప్పుడు దానిని మనం పర్పించాలనే ఎడ్జర్మెంటు మోషను యొక్క అర్థం. కనుక దయచేసి తమరు గమనిస్తారని నేను అనుకుంటున్నాను. ముందు ఎడ్జర్మెంటు మోషను తీసుకోవాలని తమరిని కోరుతున్నాను.

8-40 శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు(మధిర):- అధ్యక్షా, నేనూ, నాగేశ్వరరావుగారూ తమరికి ఉ. ఎడ్జర్మెంటు మోషను యిచ్చి ఉన్నాము. యిప్పుడున్న సమస్య ఏమిటంటే రాష్ట్రం అంతటా ఈ సమస్య వలన అట్టుడికినట్లు ఉంది. ఈ సమస్య తీవ్రమైన ఆందోళన పరిస్థితులకు దారి తీస్తున్నది. వేలాదిమంది స్టూడెంట్స్ బజారున పడ్డారు. ఇవాళ యిక్కడకు తమ గోడు చెప్పుకోవడానికి వస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వము ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడినటువంటి ప్రభుత్వము అని అనుకుంటున్నాము. అందువలన ఈ సమస్య ప్రజా ప్రాముఖ్యతగలది కనుక కృత్యను అవరే వాయిదా వేయడం అన్యాయం ఏమీ కాదు. నేను అప్పుడే చెప్పాను— ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ఈ బిల్లు చాలా కీలకమైన బిల్లు అని చెప్పడం జరిగింది. కానీ మంత్రి శ్రీ రోశయ్యగారు యిది చెప్పి బిల్లు అని చెప్పారు. నేను చెప్పాను— యిందులో ప్రమాదం ఉందని, హడావుడిగా ఆమోదించవద్దని, ఈ బిల్లును సెలెక్టు కమిటీకి పంపించండి అని చెప్పాను. ప్రజాభిప్రాయానికి పంపించండి అని చెప్పాను. ఈనాడు సమస్య ఉత్పన్నం అయినది. వద్దు అనుకుంటే ప్రిస్టేజీకు పోయినారు. ప్రజాభిప్రాయానికి పంపండి అని ఆనాడే చెప్పాము. ప్రజా ఆందోళన దృష్ట్యా సువ్రీం కోర్టు యిచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా, ముఖ్యమంత్రిగారికి, తోటి శాసనసభ్యులకు నేను మనవి చేస్తున్నాను. కృత్యను అవరే వాయిదా వేయండి. మేము బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టడానికి వ్యతిరేకం కాదు. కృత్యను అవరే వాయిదా వేయడం వలన నష్టము ఏమీలేదు. లేకపోతే వేరే సమస్యలకు దారి తీస్తుంది. దయచేసి ప్రశ్నోత్తరాలను వాయిదా వేసి ఈ సమస్య మీద చర్చకు అనుమతించండి. ప్రభుత్వము ప్రిస్టేజీకు పోవద్దు.

Sri Nallapureddi Sreenivasulu Reddy (Kovur):- It has been proved beyond doubt that the provisions of the Constitution have been violated while granting private medical colleges.....

Mr. Speaker:- I am not allowing to go into discussion.

(Interruptions)

I am not allowing.

Sri Nallapureddi Sreenivasulu Reddy:- One of the Ministers of the Cabinet it.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- No. I am not allowing.

(Interruptions)

డిస్ కషన్ గురించి మాట్లాడండి.

Sri Nallapureddi Sreenivasulu Reddy:- There is violation of the Constitution. కాన్స్టిట్యూషన్ న్నల్లెట్ చేసిన తరువాత యింకా ఏమిటి రాజ్యాంగంలోని అధికరణ ధిక్కరించిన తరువాత యింకా క్వశ్చను అవర్ ఏమిటి? నన్ను ఒక సెంటెన్సు మాట్లాడనివ్వండి.....

మీస్టర్ స్పీకర్:- ఒక సెంటెన్సు అంటే కాంప్లెక్సు సెంటెన్సు అని అర్థమా?

భారతపరిశ్రమల శాఖామంత్రి. (శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి):- నిన్న బి.ఎ.సి.లో డిస్ కషన్ చేసినాము. క్వశ్చను అవర్ అయిన తరువాత రెడ్డి చేసుకొవచ్చునని అనుకున్నాము. నోట్సు యిచ్చిన తరువాత స్పీకరుగారు నియమాల ప్రకారం ఎడ్జర్ని చేయవచ్చు. చర్చించవచ్చు అని అనడం లేదు. నిన్న అసెంబ్లీ సమావేశం అయిన తరువాత ఈ రోజు 8 గంటలలోపల ఏడైనా సంఘటన జరిగితే క్వశ్చను అవర్ డిఫరు చేయండి. అది సమంజసంగా ఉంటుంది. యిది. యిదివరకే రెడ్డి చేసిన ఇన్యూ. అంతకన్నా ఏమీ కాదు. క్వశ్చను అవర్ డిఫరు చేయండి. I appeal to you all. Let us go according to the B.A.C decisions. According to procedure, let us go. We are not afraid of any discussion.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You are not patient.

(Interruptions)

శ్రీ యన్.వి.కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా.....

మీస్టర్ స్పీకర్:- మీ పేరు పిలవకుండా లేస్తున్నారు. మీరు కూర్చోండి. నేను మీకు యివ్వదలచుకున్నప్పుడు యిస్తాను..... మీరు కూర్చోండి. సమరసింహారెడ్డి గారు.

న్యాయశాఖామంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):- సమస్యలు చాలా వస్తూ ఉంటాయి. శాసనసభలో శాసనసభ్యులు ప్రతి ఒక్కరూ చర్చించాలని ఆవేదన, ఉత్సుకత ఉంటాయి. సభాధ్యక్షులు నిర్ణయించి అనుమతి యిచ్చిన తరువాత వేటిమీద చర్చలు

చేయబడతాయి. శాసనసభ నియమాల ప్రకారం ఉన్నటువంటి నియమనిబంధనల తీలోదకాలు యివ్వకుండా ఉండే బాధ్యత తమరిష్టే ఉన్నదని నేను మరల చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. డిజ్ పిలౌ చేసిన తరువాత దీని మీద ఎట్లాంటి సమస్య ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri K. Vidyadhara Rao:- He is mis-quoting, Sir. It is not dis-allowed.

Sri P. Nageswara Rao:- Sir, One point....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- He is correct. It has been disallowed.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రిజెక్టు చేసినట్లుగా మాకు ఏమీ సమాచారం అందలేదు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Your disallowing the Adjournment Motion is according to Rules. నిన్ననే తాము మూసే ఉంటారు. ప్రతిపక్షాలకు వెండిన పార్లమెంటు సభ్యుడు పాల్గొన్న గోష్ఠిని టి.వి.లో ప్రసారము చేయవద్దు అని — ప్లాక్ టోర్లు పాపరీక చేసింది. Why did these people go to Court for stay. They did not want that. What is the principle behind it?

The matter is seized by the Court and it should not be discussed anywhere. What are the precedents? Though it is not necessary, unfortunately, it has become relevant to quote every time Koul and Shakder. There have been precedents. I will invite your attention to page 430 of Koul and Shakder -- Third Edition. It reads like this:---

"Although it may be the unanimous desire of the House to discuss a matter which is sub-judice, the Speaker is bound to forbid it. Non-observance of the prescribed legal procedure in a case before the Court cannot be raised through an adjournment motion."

It is very clear. Let us not set up bad precedents.

(Interruptions)

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Sir, ...

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సెంటెన్సులు కాంట్రెక్స్ సెంటెన్స్లు వస్తున్నాయి. అందుకనే గౌరవసభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను— యిటువంటి ఇన్స్టాలో, — Let us adhere the Rules. Law and precedents of either Lok Sabha or Assembly.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Sir, let me submit.....

(Interruptions)

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- రిజెక్టు అయినట్లుగా మాకు చాలేదు. రూలు 67 చదివి సమరసింహారెడ్డి సభను తప్పుదోవ పట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- It is not correct, Sir. సభను తప్పు దోవ పట్టించే అలవాటు వారికి ఉండాలి.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Sri Samarasimha Reddy need not take pains of quoting from Koul and Snakder.

Mr. Speaker:- When the B.A.C. decision is very clear, you need not stall the proceedings.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- స్పీకర్ అని మీరే పదే పదే అంటున్నారు. రూలు 67లో—

"Provided that the Speaker may, if necessary, hear the Member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order;

Provided further that where the Speaker has refused his consent under Rule 63 or is of opinion that the motion proposed to be discussed is not in order he may, if he thinks it necessary, read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not being in order. అయ్యా, నేను యిచ్చిన అడ్జర్మెంట్ మోషన్ రిజెక్ట్ చేసినట్లు నాకేమీ చాలేదు. రామారావుగారు చెప్పింది అదే. ఈ రెండు ఇన్స్టాన్సేమీద మీరు నిర్ణయాలు చేసి మాకు తెలిపండి.

Mr. Speaker:- I said clearly that it has been disallowed.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Even before refusing the Hon'ble speaker has got power to discuss about it.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రివరులు సమరసింహారెడ్డిగారు లేచి తమరు అడ్జర్నిమెంట్ మోషన్‌ని డిస్‌ఎల్ చేశారు కాబట్టి దీనిమీద డిస్కషన్ ఉత్పన్నము కాదని అంటున్నారు. మేమిచ్చిన అడ్జర్నిమెంట్ మోషన్ డిస్‌ఎల్ చేసినట్లు మాకేమీ సమాధానము రాలేదు. ఐ స్టాండ్ బై మై వర్డ్. మీరు రెజెక్ట్ చేయకుండా రెజెక్ట్ చేసినట్లు అంటున్నారు.

Mr. Speaker:- It has been disallowed.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Anything which is subjudice cannot be discussed. అని గౌరవ న్యాయశాఖామాత్యులు చెప్పారు. ఇది అందరికీ తెలియనిది కాదు. There is another fact which had to be taken into consideration. We are part and parcel of Union of India. We are governed by one constitution. In the case of Mohini Jain the highest court in the land, Supreme Court has clearly spelt out on the issue of private Medical Colleges and capitation fee. So, we can definitely discuss. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో ఈ ఇష్యూ ఉంది కాబట్టి సబ్‌జుడీస్ అయినందున చర్చించడానికి వీలులేదని అనడం సరియైనది కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

దయచేసి దేశములో ఈనాడు ముఖ్యమైన సంఘటనలు వుంటే, అవి అందరినీ ఆకర్షించేవిగా వుంటే చర్చించిన సందర్భాలు అనేకం వున్నాయి. రామజన్మభూమి బాబ్తీమసేదు విషయంలో సుప్రీంకోర్టులో పెండింగులో వుంది. దానిని గురించి పార్లమెంటులో చర్చించిన సందర్భాలున్నాయి. We are governed by one Constitution and the highest Court in the land has given judgement on that. ఈనాడు ఇంట్లోని కుంపట బయట పడింది.

Mr. Speaker:- Nothing to go on record.

Sri K. Vidyadhara Rao:- When judgement was pronounced by the Supreme Court we can definitely go into the fact of the case and discuss.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I am going to the next point.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You are encroaching on the rights of the Members. అధ్యక్షా, ఏదీ పార్లమెంటరీనో ఏదీ అన్‌పార్లమెంటరీనో మీరు చూచి రికార్డు నుండి తీసివేయండి. అప్పుడు ఒప్పుకుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎంక్రోచ్‌మెంట్ క్వశ్చన్ లేదు. నేను ఎప్పుడో డిసల్ చేశాను. కర్నాటక విషయంలో సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు ఇచ్చింది చర్చించకూడదని. I am not going to allow.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- న్యాయశాఖామాత్యులు చెబితే మీరు అంగీకరించడం న్యాయం కాదు. మాకు చర్చకు అనుమతి ఇవ్వండి ఇంతకంటే ముఖ్యమైన విషయం మరొకటి లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చర్చకు అనుమతి అడిగారు. అనుమతి ఇచ్చే విధానము నాకు తెలియాలి. నేను అన్నీచూచి, ఇప్పుడు డిసలౌ చేసినట్లు చెప్పాను. నేను 'నో' అన్న తరువాత చర్చకు తావు లేదు. నేను చెప్పిన దానిలో అర్థముంది. డిసలౌ అన్న తరువాత The matter is over. There cannot be further discussion. The matter is over. I have disallowed. I am going to the next question.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్):- తమరు చెప్పినట్లుగా, మంత్రివరులు చెప్పినట్లుగా బి.ఏ.సి.లో నిర్ణయం తీసుకొన్న తరువాత, ఆ ప్రకారమే నడవాలని అన్నారు. ఆ విషయంలో మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ, అత్యవసర విషయాలు, సంఘటనలు జరిగి నప్పుడు, జరుగుచున్న విషయాన్ని ప్రక్కకు పెట్టి, అత్యవసర విషయాన్ని చర్చించే అవకాశం మన రూల్సులో ఉంది. ఆ అధికారము తమరికి వుంది. కానీ తమరు తోసిపుచ్చారు. తమరికి తోసిపుచ్చే అధికారం కూడా వుంది. కాదని అనడం లేదు. అయితే తోసి పుచ్చినట్లు వ్యాతమూలకంగా మాకు ఇవ్వాలి. ఇప్పుడు రెండు విషయాలను తమరి దృష్టికి తెచ్చాము. ఆలోచించి సక్రమమైన నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుండేది ఆ విధంగా జరగలేదు.

యింకో విషయం, గౌరవనీయ సమరసింహారెడ్డిగారు మాటమోటికి 'కాల్ ఎండ్ షర్డర్' చెప్పిన రెఫరెన్సులను కోట్చేసి చెబుతున్నారు. తమరికి తెలుసు, వారు బాలా పుస్తకాలు చదివారు. అయితే వారికి ఒక విషయం తెలియజేయాలని అనుకుంటున్నాను. 'రామజన్మభూమి బాబీ మసీదు' విషయం కోర్టులో వున్నా పార్లమెంటులో డిస్కషన్స్ జరుగుతూ వుండడం అందరికీ తెలియనిది కాదు. ఆ విషయంలో మ్యాటర్ సబ్జుడేస్ అయినా కూడా పార్లమెంటులో చర్చలు జరగలేదా? ఏది సబ్జుడేస్ ఏది సబ్జుడేస్ కాదనేది తెలుసుకోవాలని వుంది. ఇది ప్రజలకు సంబంధించిన వ్యవహారం. చర్చించే అవకాశం ఎప్పుడయినా వుంది. దాన్ని కాదని అనడం బాగులేదు.

ఈ మధ్యన దాదాపు 40 మంది తెలంగాణా లెజిస్లేటర్స్ ముఖ్యమంత్రిగారికి, ప్రధాన మంత్రిగారికి, తెలంగాణాకు బాలా అన్యాయం జరుగుచున్నదని, గత 20 సంవత్సరాల నుండి వ్యవసాయం బాగా దెబ్బతిన్నదని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సక్రమంగా అమలు కాలేదని విజ్ఞప్తి చేసుకోవడం జరిగింది. దాన్ని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మాటయినా చెప్పలేదు. 40 మంది లెజిస్లేటర్లు వెళ్లినప్పుడు, వారి ఆవేదన గురించి ఒక మాటయినా చెప్పకపోవడం సబబుగా లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బి.ఏ.సి. రూల్సు ప్రకారం నడవాలి. అడ్జర్మెంట్ మోషన్ ఎప్పుడు తీసుకోవాలన్నది ఇంతమంది విజ్ఞులు, దివిజులు, లేడర్స్ వుండగా, నన్ను అడుగుతున్నారు. నన్ను అడ్జర్మెంట్ మోషన్ ఎప్పుడు తీసుకోవాలి, ఏవిధంగా

తేసుకోవాలన్నది మీకు తెలియనిది కాదు. కృత్సన్ అవర్ అయిన తరువాత అని చెప్పాను. మీకు తెలుసు. ఇప్పుడు ఎంకోర్చీమెంట్ ఎవరిదో అర్థమయింది. కృత్సన్ అవర్ కాగానే తేసుకుంటాను. ముందు కృత్సన్ అవర్ నీ నడవనియండి. అర్థ గంటయిన తరువాత నాదగ్గరకు రండి. మీరు మాట్లాడనియకపోతే.....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- కృత్సన్ అవర్ ను మేము వ్యతిరేకించడం లేదు. ఇందు ఇస్తూలు మేముండున్నాయి. ఒకటి రెజెక్ట్ అయిందని అన్నారు. రెండవది, ప్యువెట్టెజ్షన్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజిస్ గురించి - సబ్ జుడీస్ అనే మాట కాదు.....

Mr. Speaker:- You have not understood me. Once it is dis-allowed, it cannot be allowed.

Sri Ch. Vidyadhara Rao:- It is most relevant, Sir. Let the Hon'ble Chief Minister say something. కృత్సన్ అవర్ అయిన తరువాత బడ్జెటు వుంటుంది. సంతోషరెడ్డిగారు బడ్జెటును ప్రజెంటు చేయడానికి వీలే లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

నన్ను పూర్తి చేయనీయండి. స్పీకరుగారు నన్ను ప్రొటెక్ట్ చేయాలి. నేను తెలంగాణా గురించి మాట్లాడుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఎలోకేషన్ లో ఫెవ్ ఇయర్ ఫ్రానులో ఏనువల్ బడ్జెట్ లో కొంత డిస్కామినేషన్ జరుగుతున్నది కాబట్టి ఎలోకేషన్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక స్టేటుమెంటు ఇవ్వాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మేము ఇచ్చిన ఎడ్జర్మెంటు కేవలం కేవలం -

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మే ప్రక్క లేడరును మాట్లాడనివ్వండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మన ఎడ్జర్మెంటు వేరే. మేము ఇచ్చిన ఎడ్జర్మెంటు ఏషన్ మీద. ఆ విషయం చెప్పనివ్వండి. మేము చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఈ కృత్సన్ అవర్ తరువాతనే చెప్పనిస్తాను. నేను వారు అడిగినప్పుడల్లా ఇన్స్టాన్ ఉన్నాను. ఎవరికీ ఇవ్వకుండా వారికే ఇవ్వడం ధర్మమా. అది ఏ రూలులోరాని ఉంది. ఒక్క అప్పోజిషన్ లేడరుకే ఇవ్వాలి అని. సాంప్రదాయాలు గట్టిగా పాటించడం జరుగుతున్నది. మీరు ఓవర్ లాప్ చేయకండి.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) అధ్యక్షా, బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ మీ అధ్యక్షతన జరిగింది. అది అందరికీ తెలిసిందే. ఇప్పుడు సభ్యులు రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నటువంటి ఆందోళన సభదృష్టికి తెచ్చారు. చాలా సంతోషం. దానికి కూడా మీరు డిస్ ఎలొ చేశారు ఎడ్జర్మెంటు మోషన్ ఏదో ఒక విధానంతో ప్రొజెక్టులో తేసుకుంటాము అని చెప్పి కూడా మీరు సభకి తేసుకుంటాము అనే రీతిలో హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ కృత్సన్ అవర్ అనేది హామీ ప్రొజెక్టు. కృత్సన్ అవర్ తేసుకోవాలి. అది హామీ యొక్క బిజినెస్. రెకపోతే మేము మాట్లాడాలి. విద్యాధరరావుగారు తెలంగాణా అంటున్నారు.

తెలంగాణా విషయం అంటున్నారు. మరి మా ఉత్తర ఆంధ్రాకి 30 సంవత్సరాలనుంచి అన్యాయం జరిగింది. కాబట్టి ఒక ప్రాజెక్టు విధానం అన్నీ ఉన్నాయి. సమస్యలు మాకు లేవా? ఉత్తర ఆంధ్రాకి కూడా ఎన్నో సమస్యలు ఉన్నాయి. ఈవిధంగా ప్రాంతీయ తత్వాలు తీసుకురావడం మంచిది కాదు. క్వశ్చన్ అవరు తీసుకోవాలని మనని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వశ్చన్ అవరుకి పోతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య(సిరిసిల్లా):- అధ్యక్షా, ఈరోజు పరిస్థితి చాల తీవ్రంగా ఉంది. విశాఖపట్టణంలో లాఠీచార్జి, రాజమండ్రిలో లాఠీచార్జి జరిగింది.....

(శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య స్పీకర్ పోడియం దగ్గరకు వెళ్లి నిలబడినారు).

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది పద్ధతి కాదు. మీరు వెళ్లి కూర్చోండి. ఇది హెల్మెట్ అవుతుందని అనుకోకండి. Whatever you speak without my permission will not go into record.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ సభ్యులకు మరల ఒకసారి నా విజ్ఞప్తి. క్వశ్చన్ అవర్ లేకపోతే నష్టపోయేది అప్రోజిక్షన్లో కూర్చున్న వారికే. వారు గుర్తు పెట్టుకోవాలి.....

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, మీరు వినడం లేదు. మేము చెప్పేది మీరు వినడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అక్కడికి పోయి చెప్పండి. మీరు అక్కడ కూర్చుని చెప్పండి.

Sri P. Ramachandra Reddy:- Sir, I appeal to all the floor leaders to come to the rescue of the Hon'ble Chair and see that the regular business is taken place. Let us not create a bad precedence.

(Shoutings from Opposition Benches).

These are not the pressing things. I can understand the things if something happens serious for giving an Adjournment Motion. We will discuss on the merits at a proper time, if proper time is given. But, no Notice was also given before the Question Hour was started. Raising now and trying to stall the Question Hour is an unprecedented thing. Let us go to the Question Hour. I appeal to all the floor leaders to accept my suggestion and let us go ahead with the Question Hour.

Sri N.T. Rama Rao:- Sir, we have got our own problems and obligations in democracy to say in view of the importance

of the Adjournment Motion. The Question Hour is not important as important as the circumstances pertaining to Adjournment Motion. You have to look with a symphathetic outlook. I appeal to you to allow the Adjournment Motion and this is my request.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పినవి అన్ని వీన్న తరువాత నేను చెప్పే అవసరం ఉన్నది. Now, let me telll you first. I will give you time Mr. Amanullah. Your's is the last. మీరు చెప్పే అధికారం ఉంది. దానికి అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. కానీ మీరు మాట్లాడిన దానికి నేను కూడ చెప్పాలి కదా. ఎడ్మిట్ చేయడానికి. మీ ర్మొజుల్తో మీరు అడిగారు. నన్ను కూడ చెప్పనివ్వండి.

شری محمد امان اللہ خان:- جناب اسپیکر صاحب یہ بڑی بدعجبتی کی بات ہے کہ ۱۹۵۷ء میں جب آئندہ پریش بنایا جا رہا تھا اسوقت چھ نکاتی فارمولہ رکھا گیا تھا۔

مسٹر اسپیکر:- امان اللہ خان صاحب آپ میری بات سنئے۔

شری محمد امان اللہ خان:- آج کی تاریخ تک جب سے آئندہ پریش بنایا گیا تلنگانہ کے ساتھ نا انصافیاں ہوتی جا رہی ہیں۔ تلنگانہ کے تعلق سے ۱۹۴۸ء میں ایل ایز جس میں سب پارٹیوں سے تعلق رکھنے والے ایم ایل ایز شامل تھے۔ ان لوگوں نے یہاں کے چیف مسٹر اور وزیر اعظم کو ایک میمورنڈم دیئے۔ وزیر اعظم نے تین ہی دیئے۔ تلنگانہ کے تعلق سے جتنے بھی پراجکٹ اور دوسرے مسائل ہیں اسکو حل کرنے کیلئے سب پارٹیوں کے کم ایل ایز نے ملکر میمورنڈم دیئے تھے۔ چیف مسٹر صاحب کو چاہئے کہ بیٹیشن کرنے سے پہلے کوئی تہیق دیں۔ اسپیکر صاحب آپ چیف مسٹر سے کہیں کہ کوئی تہیق دیں۔

مسٹر اسپیکر:- آپ سنئے چھ نکاتی فارمولہ.....

شری محمد امان اللہ خان:- آپ تھوڑا سیٹھ صاحب.....

مسٹر اسپیکر:- کیا آپ تلنگانہ کے مسٹر کے تعلق سے کوئی نوٹس دیئے ہیں؟

شری محمد امان اللہ خان:- تلنگانہ کے ساتھ نا انصافیاں جو رہی ہیں۔ اس بیٹ میں تلنگانہ کیلئے کیا بیٹ رکھا گیا ہے کتنا

بیٹ رکھنے والے ہیں۔ چیف مسٹر صاحب اس ہاؤز کو کوئی تہیق دیں۔

మైద్య, ఆరోగ్యశాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- అధ్యక్షా, ఈ సభకు తమరు సభాపతిగా అంతిమ నిర్ణయం ఏమీ చేసినప్పటికీ కూడా అది పృథుత్వానికి అపాదకరమే. మీరు ఇప్పటివంటి అంతిమ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా మేము నడుచుకొనేదానికి

తయారుగా ఉన్నాము. ఏ అంశాన్ని అయినా లేవనెత్తాలి అంటే దానికి నియమనిబంధనలు ఉన్నాయి. పెద్దలు ప్రతిపక్ష నాయకులు ఏడు సంవత్సరాలు ఈ రాష్ట్రములో ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేశారు. ఆ కాలములో ఈ రూల్స్ సవ్యముగా లేవు. ఈ నిబంధనలు మార్పుకోవడం అవసరం అని వారు గాని భావించి ఉంటే అనాడు వారికి ఎవరూ అడ్డువచ్చే వారు కాదు. కృత్సన్ తేవర్తో నిమిత్తం లేకుండానే సబ్జెక్ట్ ఇంపార్టెన్స్ ను బట్టి బయట ఏదో మనం కొంటెం xxx కనుక ఇక్కడ లేపాలి అంటే మీరు రూల్స్ మార్పి ఉంటే ఎవరూ అభ్యంతరం పెట్టక్కరలేదు.

— (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులందరూ ఒకేసారి లేచి అభ్యంతరం తెలియజేసారు).

బహుశా xxx నాకు తెలియదు. బయటే పోస్టున్నారని అనుకున్నాను. మేము లోపలా పోస్టాము అంటే నేను ఏమీ చెప్పలేను. వారు ఇందాకటి నుంచి మాట్లాడుతూ ఉంటే అంతా విన్నాను. ఓపికగా కూర్చున్నాను. రెండు మాటలు మాట్లాడే దానికి ప్రయత్నం చేస్తే వినే ఓపిక లేకపోతే ఎట్లాగండి?

Sri P. Nageswara Rao:- This is too much.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బయట ఏదైనా ఒక గందరగోళం జరుగుతూ ఉంటే ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత మాత్రం కాదు. గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్ష నాయకులు అందరూ, ప్రతిపక్ష పార్టీలు అన్నీ కూడా దానిని అపువేసి ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో చర్చించుకొనేదానికి ప్రయత్నం చేయడం హుందాగా ఉంటుందీ కానీ, అలా కాకుండా ఇక్కడికి వచ్చి నియమ నిబంధనలతో సంబంధము లేకుండా చర్చించాలి అంటే ఎలా? అయినా కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. తమరు అంతిమ నిర్ణయం ఏమీ ప్రకటించినా ఆ నిర్ణయం ప్రకారంగా నడచుకుంటాము. డిస్ కషన్ కావాలి అనుకుంటే — వారికి వినే ఓపిక లేదని రోజూ మాస్టున్నాను. ఎందుకంటే సబ్జెక్టువంటి మాటలు ఇక్కడ చెప్పితే బయట ప్రజలకు తెలిస్తే వారికి ఉంటేటటువంటి పరపతి పోతుందనే భయముతో అల్లరి, గోల చేయడం తప్ప ఎందుకు వినలేరని నేను అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షా, మీరు నిర్ణయం చేస్తే ప్రభుత్వానికి జంకు గాని, వెరపు గాని ఏమాత్రం కూడా లేదు. నియమనిబంధనలకు .....

(ఇంటరప్షన్స్)

వేరికి గుండెదడ ఏమీటంటే మేము ఇక్కడ మాట్లాడే మాటలు బయట జ్ఞానానికి తెలిస్తే వేరికి ఉన్న పరపతి అంతా మంటగలిపి పోతుందనే భయం. మంటగలిసి పోతుందనే భయం.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- You control yourself ఇప్పుడు మీలేడర్ కానీ, డెప్యూటీ లేడర్ కానీ మొదలు వారిని కంట్రోలు చేస్తే మీకు వస్తుంది.

(Sri N.T. Rama Rao rose to speak).

He has not completed. Let him complete.

xxx Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నేను గవర్నమెంటు వైపు నుంచి - తమరు నియమనిబంధనలకు అనుగుణంగా తగు సమయములో - బయట సుప్రీంకోర్టులో ఉన్నప్పటికీ కూడా, లేదా హైకోర్టులో మేజర్ పెండింగులో ఉండి ఆర్గ్యుమెంట్స్ జరుగుతూ ఉన్నప్పటికీ కూడా మీరు జడ్జిగా ఇక్కడ కూర్చుని ఆలోచించి ఇది సబజైన్ నిర్ణయం అని చేయవచ్చు. మావరకు మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. మేము రెడీగా ఉన్నాము. అయితే ఏ డిస్కషన్ అయినా వారికి ఉన్న సందేహాలను రెయిట్ చేయమనండి. తీరిగి జవాబు చెప్పేదానికి అవకాశం కల్పించాలి. మేము మాత్రం మాట్లాడతాము మీరు ఎవరూ మాట్లాడకూడదు. పాత సంగతులు మీరు ఏమీ చెప్పకూడదు. ఇదివరలో ఇచ్చిన జి.ఎం.లు మీరు అసలు బయటకు తీసుకురాకూడదు అంటే ఇది ఏమీ న్యాయం? నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. ఎంత సేవయినా తమరు అనుమతి ఇస్తే వారు ఎన్ని పాయింట్స్ రెయిట్ చేస్తారో చేయమనండి. ప్రతి పాయింట్కి జవాబు చెప్పకుండా ఈ సభ నుంచి బయటకు వెళ్లనని వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బిల్లులు చదివారు).

నేను చెప్పేది ఒకటే. - వారి విమర్శలు వినడానికి నాకు గుండె నిబ్బరం ఉంది. నేను చెప్పే జవాబులకు వీన నైతికబలం, సత్తా, గుండె నిబ్బరం సంపాదించుకోవడం మాత్రము మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఏమీ ఉందో దీనిలో. నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. క్వశ్చన్ అవర్ అక్కరలేదు అనుకుంటే నిబంధనలు మార్చి ఉంటే తప్పేమీ ఉండీ. ఇప్పుడయినా రేపు జి.ఎ.సి. కి తమరు పిలవండి. కూర్చోమనండి. వారి సలహాలు చెప్పమనండి. క్వశ్చన్ అవర్ కంటే కూడా ఇలాంటి సందర్భం ఏదైనా వస్తే దానికి ప్రాతీనిధ్యం ఉండాలి అని మా వాదన అని పెద్దలందరూఅంటే తదనుగుణంగా రూల్స్ మార్పుకోవడం - అంతేగాని రూల్స్ ఏజ్ ఇటీవ్గా ఉండి దే వల్ స్పార్క్ విత్ క్వశ్చన్ అవర్ అని ఉంటే దానికి భిన్నముగా నడపాలి అంటే సబబు కాదు. గవర్నమెంటు వైపునుంచి చెబుతున్నాను. తమరు ఏదీ ఉచితమని అలా ఉచితమైన నిర్ణయం తీసుకోండి. ఆ నిర్ణయాన్ని శిరసావహిస్తామనే మాట మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రామారావుగారు -

(ఇంటరప్షన్స్)

No, No. I am not going to permit you.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇప్పుడు గౌరవనీయులైన మంత్రివర్గులు చెప్పారు ఏడు సంవత్సరాల తెలుగుదేశం హయాం అని. నేను వారినీ అడుగుతున్నాను. మేము 12 మెడికల్ కాలేజీలు, 8 డెంటల్ కాలేజీలు ఇచ్చామా అని. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వములో - తమకి నేను మనవి చేస్తున్నాను. . . . .

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- No, No. It does not go into the record.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- నేను చెప్పేది వినండి. తరువాత మనకు 9 మెడికల్ కాలేజీలు 1 డెంటల్ కాలేజీ ఉండగా కొన్ని ఇచ్చిన తర్వాత కూడా తమరు తెలుసుకోవాలి.

Mr. Speaker:- That is not the thing.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- క్లారిఫికేషన్....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు రెండవసారి క్లారిఫికేషన్....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అప్పీకేషన్ లేదనిగాను మాట్లాడుతూ ఉంటే....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను వారినీ ఆపలేదు. మీరే ఆపారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సమరసింహారెడ్డిగారు అనుమతి ఇచ్చారా అన్నారు. ఇదే సభలో ఎన్నో సాంప్రదాయాలు ఉన్నాయి. Even when the adjournment motion was rejected.

Mr. Speaker:- You are encroaching upon his right.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు ఎక్స్‌పంక్షన్ చేశాం అన్నారు. అందుకని మీ దృష్టికి తీసుకురావలసి వచ్చినది. అనుమతి ఇచ్చారా అని ఆయన అడిగితే మీరు ఎక్స్‌పంక్షన్ చేశాము అన్నారు. అధ్యక్షా, ఎన్నో సాంప్రదాయాలు ఉన్న ఈ సభలో Even when the Motion is rejected, you have given an opportunity to the Member to raise why the Adjournment Motion is given and state the reasons. Then the Chair has disallowed the Motion. అది కాకుండా మాట్లాడితే మంత్రివర్యులు న్యాయ శాఖామూల్యం కోల్పోతే అండ్ షక్తిధర్ కోట్ చేస్తారు. దయచేసి తమరు కోల్ అండ్ షక్తిధర్ వేజ్ 947లో చూడండి. క్లియర్ గా ఉంది. While on the one hand the Chair has to ensure that no discussion in the House should prejudice the court decision, the Chair should also see that the House is not debarred from discussing an urgent matter of public importance on the ground that a similar or allied matter is before the court of law. క్లియర్ గా ఉంది అధ్యక్షా. ఇంకాకా మీకు మనవి చేశాను. The Supreme Court is already seized of the matter. No doubt. కోల్ అండ్ షక్తిధర్ ప్రాక్టీస్ అండ్ ప్రిజిసిల్ కూడా ఉంది. The Chair has also to see that just because it is linked with the matter in the Court an important matter that has to be discussed should not be prevented. అని కూడా ఉంది. 'We are prepared to answer' అని రోశయ్యగారు చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- త్వరగా పూర్తిచేయండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- When this is a matter of importance which has attracted not only the people outside, the

student community, the highest Court but also your own House why do not you allow it? ఇది పద్ధతి కాదు. మీరు ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్ ను ఎలా చేసి-

Mr. Speaker:- They have to give answer.

Sri K. Vidyadhara Rao:- This House is meant only for Government? Let the Leader of the Opposition take the opportunity to state the reasons. Let him say what he wanted to say and why he wanted to say. If he was given the opportunity it could have been over.. ఆ అవకాశం ఇవ్వడని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు(కుప్పం):- మాకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

Mr. Speaker:- I am not going to give you. I am going to the Question-Hour. You cannot dictate to me. This is not the way. Nobody can dictate.

(Interruptions)

Nobody need stand. Nobody should rise. Please resume your seats. If you do not allow me to speak it is not a good norm. I am not going to give to you all.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మేము అప్పీలు చేస్తున్నాం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో అప్పీల్. మీరు కూర్చోండి. మీ మీద వారికి, వారిమీద మీకు రిగార్డ్ లేదు. కూర్చోండి మొదలు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్స్ అనేవి ఇంటిమెంట్స్ పార్లమెంట్ చేయడానికి ఉపయోగపడుతూ వచ్చాయి. అది ఒక అచారంగా వచ్చింది గతంలో కన్వెన్షన్స్ ఉన్నాయి. ఇవాళ చాలా సమయం పోయింది. క్వశ్చన్ అవర్ కు మనం ఇచ్చే ప్రాధాన్యతను విడిచిపెట్టవద్దు. ఇక్కడ ఆర్గ్యుమెంట్స్, కౌంటర్ ఆర్గ్యుమెంట్స్ జరుగుతున్నాయి, రూల్స్ ను రెఫర్ చేస్తున్నారు. కౌల్ అండ్ షర్ట్స్ ప్రొసీజర్ గురించి ఇమెష్యు, అమెష్యునుంచి కూడా చాలాసార్లు రెఫర్ చేస్తున్నారు. ఆర్గ్యుమెంట్స్ కౌంటర్ ఆర్గ్యుమెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. మీరు ఏమీ తీర్పు చెప్పబోతున్నారో మాకు తెలుసు. అలాంటిప్పుడు ఆర్గ్యుమెంట్స్ కు, కౌంటర్ ఆర్గ్యుమెంట్స్ కు ప్రాధాన్యత లేదని నా అభిప్రాయం. ఈ హౌస్ సమయాన్ని రక్షించడానికి రోజయ్యగారు చెప్పినదానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. గతంలో తెలుగుదేశం పార్టీ ఏడెళ్ళ పరిపాలనలోగాని, మరొకప్పుడుగాని ఒక్క సాంప్రదాయాన్ని మాత్రం మేము పరిరక్షించాం. ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్స్ విషయం వచ్చినప్పుడు క్వశ్చన్ అవర్ ను డిస్మర్స్ చేయకుండా క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత పర్పించాలనేది కన్వెంక్షన్ గా వస్తున్నది. కాబట్టి మనం క్వశ్చన్ అవర్ తోకి పోదాం. క్వశ్చన్ అవర్ కు పోయేముందు ప్లైవేట్ కాలేజీలకు సంబంధించిన సమస్యపై ఎప్పుడు చర్చకు అవకాశం ఉన్నారో ఎనౌన్స్

చేయాలి. బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టక ముందే ముఖ్యమంత్రిగారు ఖచ్చితంగా ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలి. ఇక తెలంగాణా సమస్యపై స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలి. లేకపోతే తెలంగాణా ప్రాంతానికి అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. రాష్ట్రాన్ని ముక్కలుచేసే పరిస్థితి వస్తుంది. అలాంటి పరిస్థితికి దారితీయకుండా ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చి ఈ రెండు అంశాలమీద చర్చకు ఒక డేట్‌ను నిర్ణయించండి; తరువాత క్వశ్చన్ అవర్‌లోకి పోదామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- విద్యాసాగర్‌రావుగారు ఐదుసార్లు మాట్లాడారు. మాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఫోర్ బేడర్స్‌కు మాత్రమే అవకాశం ఇస్తున్నాను. మీకు కాదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్ నోట్‌ను ఇస్తేనే మేమేదో రూల్స్‌కు వ్యతిరేకంగా పెద్ద తప్పిదం చేశామని చెప్పడమనేది చాలా అన్యాయం. అక్రమం. ఎంతోమంది అనుభవజ్ఞులు రూపొందించిన నిబంధనల ప్రకారం ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్ నోట్‌ను ఇవ్వవచ్చు. దానిని అనుమతించడంతోడే అనుమతించకపోవడం అనేది వేరే విషయం. కానీ ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్ నోట్‌ను ఇవ్వడమే మహాపరాధం అని చెప్పే పద్ధతి సరైంది కాదు. దీనిని ప్రభుత్వంకూడా మరోమారు ఆలోచించాలని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఆనాడు దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఏ విద్యార్థులైతే ముందుండి ప్రారాధారం అలాంటి విద్యార్థులు ఈవేళ లక్షలమంది వస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటికే చాలా సమయం ఇచ్చాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మేము నోట్‌ను ఇచ్చింది తెలంగాణా సమస్యగురించి కాదు, కేవలమోషన్ ఫీజు పసూలుకు సంబంధించినది. ఈ సమస్యపై సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. ఈవేళ దీనిపై చాలా ఆందోళనకరమైన, ఉద్యోగమైన పరిస్థితి ఉంది. దీనిని చాలా అత్యవసరంగా భావించి చర్చకు అనుమతించాలి. ప్రభుత్వం దీనిపై చర్చకు అంగీకరిస్తే వచ్చే నష్టం ఏమేలేదు. గౌరవనీయులు రోజయ్యగారు, గౌరవనీయులు సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారు. గతంలో రోజయ్యగారు ఈ సభలో లేరుకానీ సమరసింహారెడ్డిగారు మా ప్రక్కన వున్నప్పుడు ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్ పెట్టి దీనిని ప్రాముఖ్యత ఉందని చెప్పిన అనేక ఘటనల గురించి మర్చిపోతే మేము ఏమే చెప్పలేం. ఎందుకంటే ఇది యదార్థమైన విషయం. ప్రతిపక్షంలో వున్నప్పుడు ఒక వాదన, ప్రభుత్వపక్షంలో వున్నప్పుడు మరొక వాదన అయితే ఎట్లా? నేను కోరేది ఒక్కటే, ఈ సమస్య రాష్ట్రాన్ని వేధిస్తున్న సమస్య. ఉద్యోగ కల్పించే సమస్య అయిపోయింది. కాబట్టి దీనిని అనుమతించాలి. ప్రభుత్వం ఒప్పుకొంటే ఈపాటికి అయిపోయేది. దీనికి ప్రభుత్వం ఒప్పుకోవాలని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దీనిని ప్రతిష్ఠా తీసుకొనే ఆలోచనచేయకుండా చర్చకు అంగీకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రోజయ్యగారు చర్చకు సిద్ధమే అన్నారు. చాలా సంతోషం. ఎందుకంటే ఆ చర్చలో ఏమీ బయటపడతాయో చెప్పలేం. నాకు తెలిసినంత వరకు రోజయ్యగారు కొందరపడ్డారేమో. xxx అది రికార్డులోకి పోయింది. దయచేసి దానిని వారు కూడా రికార్డింగ్ చేస్తే మంచిది. ఇది రికార్డులోకి పోవడం మంచిదికాదు.

Mr. Speaker:- I will look into it.

XXX Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- పెట్రోల్ అంటే పెట్రోలు అని కాదు. వాతావరణం సవ్యంగా నాగకుండా అడ్డం తగలడం అని అన్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మేము లోపలికి ఏమేమీ తీసుకువస్తున్నామో చూడడానికి మెటల్ డిటెక్టర్స్ పెట్టారు. బదారు వందలమంది పోలీసులను కాపలా పెట్టారు. ఈ సభ మీ అధీనంలో ఉంది. మీ అధీనంలో వున్న xxx అందువల్ల, xxx అనే వాకాన్ని ఎక్స్‌పండ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు ఎక్స్‌ట్రార్డినరీ సిటీయేషన్ ఉంది కాబట్టి ఈ విషయం గురించి చెప్పడానికి నాకు అవకాశం ఇవ్వాలి. బయట పాతీక, ముప్పయివేల మంది స్టూడెంట్స్ వచ్చారు. At any time anything may happen. వారు కేపిటేషన్ సమస్య గురించి చెప్పడానికి వచ్చారు. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూ. కాబట్టి ఒక్కరోజు క్వశ్చన్ అవరీను ప్రక్కకుపెట్టి దానిగురించి చర్చించాలని మేము ప్రార్థించాం. మీరు కనీకరించి అందుకు అనుమతస్తే మంచిది. సుప్రీంకోర్టు కేపిటేషన్ ఫీడ్‌బ్యాక్ తీర్పు ఇచ్చింది. దటీక్ బ్లెండింగ్ అనే ఎవ్విథింగ్. కాబట్టి ఇప్పుడు వున్న జి.ఓ.ను విత్‌డ్రా చేసుకొని ఫ్రెష్‌గా డిస్కషన్ కోసం రౌండ్‌టేబుల్ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టమనండి. - With the agitating students and the concerned people of political parties. ఏదో ఒక పరిష్కారంవైపు ప్రయాణం చేయడం కోసం నేను ఈ సజెషన్ ఇస్తున్నాను. దీనిపై డిస్కషన్‌కు మీరు అవకాశం ఇవ్వండి. రోశయ్యగారు అన్నట్లు మెరిట్స్ వుండవచ్చు. డిమెరిట్స్ ఉండవచ్చు. మేము కాలేజీల ఏర్పాటుకు వ్యతిరేకం కాదు. కాలేజీలు వద్దనే వాళ్ళకుమేము వ్యతిరేకం. నేను చెప్పేది రికార్డులోకి పోవలసిన అవసరం ఉంది. మనకు కాలేజీల అవసరం ఉంది కాని అవి ప్లైవేజ్ రంగంలో వుండాలా లేక ప్రభుత్వ రంగంలో వుండాలా అనే విషయం చర్చించాలి. ఇప్పటికే రెక్వియో పెరిగిందే అంటే అందుకు నేను అంగీకరించలేదు. ఐ హాప్ గాజ్ డిఫరెంట్ ఒపీనియన్. అందువల్ల దీని గురించి మెరిట్స్, డిమెరిట్స్ అన్నీ చర్చకు వస్తాయి. కేపిటేషన్ ఫీడ్‌బ్యాక్ రద్దు చేయడానికి మనం ఆలోచనచేయవచ్చు. జి.ఓ.ను రద్దుచేసి ఫ్రెష్‌గా ఏమీ చేయాలనేది ఆలోచించవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్ డిజిటలైజేషన్ అయిందన్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇస్తే మాకేమీ సంబంధం లేదని వాళ్ళు అన్నారు.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- If you know that it will become a subject again.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చిన తరువాత అది బ్లెండింగ్ అనుకొన్న తరువాత దానిపై ఏమీ చేయాలనేది ఆలోచించాలి కదా? చర్చిస్తే తప్పమీలేదు కదా? బయట ఆందోళన చేస్తున్నారు. కాబట్టి దానికి సంబంధించిన మెరిట్స్, డిమెరిట్స్‌పై సర్పించినట్లయితే ఒక అంగీకారానికి రావచ్చు. వేలైతే రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సును ఏర్పాటు చేసి మనం ఆ ఇష్యూను సెటిల్ చేయవచ్చు. అందువల్ల జి.ఓ.ను విత్‌డ్రా చేసుకోవలసిందిగా ప్రజలు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం.

xxx Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పేది వినండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు సబ్జుడిస్ అన్నారు. కాదని నేను అంటున్నాను. ఎందుకంటే సుప్రీంకోర్టులోని అంశాల గురించి పార్లమెంటులో చర్చించారు. గతంలో కోర్టులో ఉన్న అంశాల గురించి మనం చర్చించాం. మేము ఏదైనా వయల్ చేసి మాట్లాడితే ఎక్స్ పంక్ట్ చేయండి. సబ్జుడిస్ కాదు. వుయ్ కెన్ డిస్కస్ ఎనేటింగ్. దాన్ని మనం సబ్జుడిస్ చేయకుండా డిస్ కస్ చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. డిమెరిట్స్, మెరిట్స్ ప్రజలు కూడా అర్థం చేసుకుంటారు. People outside will understand what is what. Let there be a discussion on this..I am appealing.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పినవి వింటూవుంటే నాకేమనిపిస్తున్నదంటే ... I think a date may be fixed to discuss before this House as to what is sub-judice and what is not sub-judice and what should be discussed and what should not be discussed, without going to any other subject. డిస్ కస్ చేస్తే బాగుంటుంది. బీచ్ లో టెలికాస్టు కాకుండా కోర్టుకు పోయారు. స్టే ఎందుకు తెచ్చుకున్నారు? బీచ్ లో టెలికాస్టు చేసుకోమంటారా?.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- క్లాసు పెట్టించండి. క్లాసు పెడితే కూడా వినడానికి సిద్ధం. వాట్ యాక్ట్ సబ్జుడిస్. వాట్ యాక్ట్ నాట్ అని క్లాసు పెట్టండి. వుయ్ ఆర్ రెడిటు పొయర్. నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. It is not an insult for me. ఎవరూ పండితులు కాదు - ఎవరూ సర్వసంగ పరిత్యాగులు కాదు. వారూ కాదు, మేమూ కాదు. We have to learn from the people, from common man also, అది నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Probably there is a communication gap between Sri Puvvada and myself. నేను ఎన్నడూ చెప్పలేదు. వారు పండితులు కాదు. మేము పండితులమని; మేము పండితులు కాదు, వారు పండితులని చెప్పలేదు. ఎవరూ పండితులు కాదు. Nobody is a paragon of virtues also. Why to wash the dirty linen here? నేను ఏమీ చెప్పానంటే, ఎకడమిక్ డిస్కషన్ కోరకు ఇంకెవ్వరూ చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. టైమ్ ఫిక్స్ చేస్తే ... What is Sub-judice and what is not sub-judice, what should be discussed before this House and what should not be discussed before this House - ఇవన్నీ సమగ్రంగా చర్చచేస్తే బాగుంటుందేమోనని నా అభిప్రాయం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమరసింహారెడ్డిగారూ, మీరు అంతా పండితులు - కానీవారు ఎవరు లేరు. ఎవరికి వారే పండితులు.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇప్పుడే, సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారని అధ్యక్షా. లా మినిష్టరుగారు, ఆయన అర్హుడ ఆర్గ్యుమెంట్స్ పెట్టి పెట్టి విశదపాదించి చెప్పుతున్నారు. ఈరోజు రాష్ట్రంలో దీనికంటే మించిన సమస్యలేదు. అడ్జర్నమెంటు మోషన్ ఇచ్చాము. నేను ఆయన గురించి ఏమీ మాట్లాడలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సతింగ్ గో ఆన్ రికార్డు....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఈ ఎడ్జర్మెంటు మోషన్ బాలా ప్రాముఖ్యత కలిగి వున్నది. ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు డిస్కషన్ చేశారు. 50వేల స్కూలెంట్స్ పాదరాబాదుకు వచ్చారు. నీన్న కొందరు వేద్యార్థులపై లాఠీఛార్జి జరిగింది. ఇంకొక కేసు కూడా మేరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- గుర్తు పెట్టుకోవాల్సింది నేను కాదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మేడ్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మేము, మాపార్టీ భయపడడం లేదు. మెడికల్ అండ్ పాల్సు మినీషన్లుగారు అన్నారు. మేము భయపడడం లేదు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు ఇస్తే కూడా యీ ప్రభుత్వానికి చేమ కుట్టినట్లు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సతింగ్ గో ఆన్ రికార్డు.... ఎవరికి నారమ్స్ తెలియదు. నేను ఏమి చేయాలి?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా,....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎందుకు ప్రోవోక్ చేయడం .... దానిపై ప్రతివారూ మాట్లాడే టట్లు చేయడం మంచిది కాదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మేము అబ్జెక్షన్ చేస్తున్నాము. ప్రోవోక్ చేస్తున్నామనే మాట వాస్తవం కాదు. ఆ కల్పర్ కాంగ్రెసు పార్టీకి వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆరోజు రాజీవ్ గాంధీగారు మరణించినప్పుడు ఏవిధంగా జరిగింది. ఒక ముఖ్యమంత్రిగారిని తొలగించడానికి పాదరాబాదులో మతకలహాలు సృష్టించి 300 మందిని హత్యన పెట్టుకున్నది కాంగ్రెసు పార్టీ. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిని మార్చడానికి, రోశయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి కావడంకోసం మెడికల్ కాలేజీలకు అనుమతిస్తున్నారు. ఒకటి, మేడ్వారా అడుగుతున్నాను. ఎక్కడైనా సరే, హాసులో, బయట, ఎక్కడా భయపడడం లేదు. రాష్ట్రంలో ఏ మారుమూల గ్రామంలో అయినా, ఏ సెంటర్లో అయినా ప్రజా వేదికపై మాట్లాడానికి సిద్ధంగా వున్నాం. మేకు ధైర్యం వుంటే, మంత్రిగాని, మంత్రులుగాని, ముఖ్యమంత్రిగారు గాని రావాలని ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. ఈరోజు మెడికల్ కాలేజీలకోసం, డబ్బుల కోసం చేశారని, దేశం మొత్తం తెలుసు. ఒక డెంటల్ కాలేజీ కోసం బొమ్మిడాలకు ఏవిధంగా ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇట్టివీల్ నాట్ గో ఆన్ రికార్డు....

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- గాన్మెట్స్ డి.వో ను రద్దుచేసినట్లుగా యీ డి.వో.ను కూడా విత్ డౌ చేయవలసిన అవసరం వున్నది.

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- I amnot allowing anybody. Nothing will go on record. I will look into it.. What, Seetharam? It is the democratic way? ...Please take your seats. ఒకరిమీద ఎందుకు ఛాలెంజ్ చేయడం, సిట్ డౌన్...నేను, మీ అభిప్రాయాన్ని రికార్డులోకి పోనీయను.

(ఇంటరప్షన్)

Sri N.T. Rama Rao:- It is the democratic way... It is concerned with the problems of the people..మహారు 20 వేలమంది విద్యార్థులు నిరాహార దీక్ష చేస్తుంటే, ఊరుకోమంటారా మమ్మల్ని? మా బాధ్యత పూర్తిగా ఉన్నది. ఈ విషయం గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అన్ని తీర్మానాలు చెప్పారు. అపోజిషన్ తీదర్స్ అంతా చెప్పారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- సార్....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏమీ సార్... ఎందుకు సార్... మీరు కూర్చోండి.. నేను చెప్పాను. తరువాత మీరు మాట్లాడే అధికారం లేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఒక విజ్ఞప్తి సర్. మంత్రులకు ఒక రూలు, 9.4(శాసన సభ్యులకు ఒక రూలు లేదు సర్. శాసన సభ్యులందరికీ ఒకే రూలు సర్. ఈరోజు ఉ. రికార్డులు తెప్పించుకుని చూడండి. రోజయ్యగారు ఏమీ మాట్లాడారు, సమరసింహారెడ్డిగారు ఏమీ మాట్లాడారు, నేను ఏమీ మాట్లాడాను అన్నది రికార్డులలో వున్నది. వాస్తవాలు అన్నీ మొత్తం బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలోనో, లేకపోతే ఫోర్ తీదర్స్ ముందర పెట్టండి. రికార్డులు చూసి ఏదీ అన్ పార్లమెంటరీ అయితే అది డిబేట్ చేయండి. తమరు ధర్మాన్యంకో కుర్చున్నారు. న్యాయం చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను న్యాయం తప్ప అన్యాయం చేసేది లేదు. మీరు కూర్చోండి.

శ్రీకె. విద్యాధరరావు:- ***

Mr. Speaker:- I have not allowed anything. I want to expunge that also. That will also be expunged.

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

Mr. Speaker:- Whatever he says will not go to the records.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి(భోస్లిర్):- అది కాదు అధ్యక్షా....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మీకు చెప్పాను. నేను తెప్పించుకుని చూస్తాను. ఏదీ అలౌప్ చేయాలనేది కూడా చెబుతాను. మీకు డెమోక్రసీ నార్క్సి ఎప్పుడు తెలుస్తాయి?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- దమ్మువుంటే...

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కనీసం మీ లేడర్ మాట వినండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- మా లేడర్ మాట వినటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఏమి వంటారు. You don't want to hear. This is 8th time. You do not follow norms at all.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక మాట. తమరు ఒక్కటే ఆలోచించాలి. మంత్రులు మాట్లాడుతూ దమ్మువుంటే మేము సిద్ధం. *** అయ్యా, ఆ కల్పర్ వారిది. ఆయన చేసే పని ఎదుట వాళ్ళమీద రుద్దాలని చూస్తే సహించేది లేదు. ఇవాళ వాళ్ళ ఇద్దరినీ కంట్రోల్ చేయకుండా ఎక్స్ పండ్ చేయకుండా మేము మాట్లాడినదే ప్రోవకేట్ అంటారు ఏమిటి? నిన్న సమరసింహారెడ్డిగారు మాట్లాడినది కూడ ఎక్స్ పండ్ చేస్తానని హామీ ఇచ్చారు. కానీ ఎక్స్ పండ్ చేయలేదు. తమరు ఒక పక్కన. వాళ్ళు మాట్లాడినది రికార్డులోకి ఎలావ్ చేస్తున్నారు. మేము కౌంటర్ చేస్తే ఎక్స్ పండ్ అంటారు. ఏమి చేయాలి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పారు గదా. నేను చెప్పేది వినండి అడిజిస్ట్రేమెంట్ మోషన్ డిస్ ఎలావ్ అని మొదలే చెప్పాను.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Please hear with patience.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అది కాదు సర్..

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు కొంచెము కూడా ఓపిక లేదు. ఈ దేశంతో మీరు చెప్పినదే సత్యం అయితే 'లా' అంతా మీరే చూస్తారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నా అప్పీల్ సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ అప్పీల్ నేను చూస్తాను. అలావ్ చేసేది చేస్తాను అందరినీ పిలిపించి మాట్లాడుతాను అన్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- డిస్ ఎలావ్..

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏది చేసినా పిలిపించుకొని మాట్లాడి చేస్తాను. డిస్ అలావ్ చేశానని చెప్పాను. కృత్సన్ అవరీను అలాగే మీరు వొగ్గాంగ్ చేశారు. మీరు చేసిన దానికి అభ్యంతరం తెలుపలేదు. రెండవది మీకు మీరు నోటీసు ఇచ్చి ఇంకో రూపాన వస్తే నేను దానిమీద డిస్ కషన్ కారకు సమయం ఇస్తాను. నేను నోటీసు ఇవ్వన్నాను. మీరు నోటీసు ఇస్తే అలావ్ చేస్తానని మొదటే కృత్సన్ అవరీలోనే చెప్పాను. మీరు ఎవ్వరు వినడం లేదు. నేను ద్వీజులు అని ఎందుకు అన్నానంటే మేము చెప్పినదే సత్యం. ఇంకెవరు చెప్పినది కాదని అంటే మీరంతా ద్వీజులు అని అన్నాను. తప్పు అనలేదు. రూల్ ఒక్కరికూ తెలిస్తే లాభం లేదు. దీనిమీద without any contradiction if you are ready also - నేను మిమ్ములను పిలిచి ఏ రకంగా డిస్ కషన్ కు ఏలావ్ చేయాలనేది మాట్లాడుతాను. if everybody agrees. కాదు డిస్ కషన్ కు అలావ్ అవసరం లేదు అంటే that is the

*** Expunged as ordered by the Chair.

discretion of mine. I hope you will agree with all this. మరల దానిమీద డిస్కషన్ వస్తే నేను అలౌప్ చేయను. I am not going to allow if this discussion comes.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.బి. రామారావు:- ఏదయినా ముఖ్యమైన, తీవ్రమైన సమస్య వచ్చినప్పుడు మన హౌస్ బిజినెస్ను మనం అడ్జర్న్ చేసుకుని ప్రజాస్వామ్యం పట్ల మనకు ఉన్న భక్తి భావాన్ని ప్రదర్శించాలని నేను తమరికి ముందే చెప్పాను. ఈనాడు విద్యార్థులతో ఆందోళన ఉన్నది. వాళ్ళు కాంగ్రెసులకు వెళ్ళడం లేదు. పరీక్షలకు హాజరు కావడం లేదు. ఈ విధంగా ఆందోళన ఉన్నాకూడా నీమ్మకు నేరెత్తినట్లు ఏమీ అలోచించకుండా వుండడం అనేది ఎంత వరకు ధర్మమో తమరే అలోచించాలి. In this student community not an important section of the society? Please adjourn the House now. తమరు హౌస్ను అడ్జర్న్ చేయండి. అందరినీ పిలిచి మాట్లాడండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు సమయం ఇస్తే గదా నేను చూసేది. నేను ఒకటే క్వశ్చన్ను తీసుకుని హౌస్ అడ్జర్న్ చేస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నో, నో.....

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- నో, నో.....

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు అభ్యంతరం తెలిపారు).

Mr. Speaker:- Now, I hope you will hear me and you will help me. నేను చెప్పేదానిలో ఏదయినా అబ్జెక్షన్ వుంటే క్వశ్చన్ చేయండి.

శ్రీ ఎన్. యతీరాజారావు (చెన్నై):- అడ్జర్న్ చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అయ్యా, యతీరాజారావుగారు తమరు కూడా మంత్రిపదవి నిరస్థ పొందారు. పిల్లల మాదిరి చేయవద్దు. కూర్చోండి. నేను ఎందుకు అంటున్నానో వినండి. మిమ్ములను చిన్నబుచ్చడానికి కాదు. రేపు క్వశ్చన్ అలౌప్ చేయబోతున్నాను గనుక మీరు ఇచ్చే మోషన్ గాకుండా ఇంకో రూపంలో ఇస్తే అలౌప్ చేస్తానని చెప్పినప్పుడు ఆ క్వశ్చన్ నెంబర్ చదువుతూనే అడ్మిటిడ్ అంటున్నాను.

ప్రకటన:

(1) ప్రశ్నలు - వాగ్దానములు 'అంశము' గురించి.

(2) ప్రశ్నలు - వాత్సల్యార్థక సమాధానములు.

All the Questions - Answers and the papers listed on the Agenda are deemed to have been answered.

ప్రశ్నలు - వాగ్దానములు.

WORLD BANK ASSISTANCE FOR SILK INDUSTRY

*6876-Q-Sarvasri B. Vedavyas, Ch. Vidyasagar Rao, R. Ravindranath Reddy and T. Rajeswara Rao:- Will the Minister for Sericulture and Self Employment be pleased to state:

6876-Q-Sarvasri B. Vedavyas, Ch. Vidyasagar Rao, R. Ravindra nath Reddy, T. Rajeswara Rao:-Will the Hon'ble Minister for Sericulture and Self Employment be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that World Bank has provided Rs.118.44 Crores financial assistance for development of Silk Industry in Andhra Pradesh;

(b) if so, the places identified for utilising these funds; and

(c) What is the amount given by the Switzerland Government during the current year for this industry?

A- (a) A World Bank aided National Sericulture Project is under implementation from 1989-90 for a period of five years with a total outlay of Rs.118.44 crores. The details are as follows:

Sl.No.	Sector	Rupees in Crores
i)	World Bank Aid for infrastructure Development.	32.20
ii)	Credit from NABARD	19.84
iii)	Government subsidies	9.13
iv)	Credit from I.D.B.I. for Reeling/Twisting	22.16
v)	Own funds from entrepreneurs	10.56
vi)	Credit to Weaving/Processing and dying units under general line of credit.	24.55
Total:		118.44

(b) The Project is being implemented throughout the State covering both on-Farm and Non-Farm Sectors.

(c) The Swiss Development Co-operation have sanctioned an outlay of Rs.205.87 lakhs for implementation of Sericulture schemes over a period of three years from 1991-92 to 1993-94. The outlay approved for the current year is Rs. 81.26 lakhs, but no release has been made so far.

2851-Q-Sri P. Indra Reddy, Chikkala Ramachandra Rao, G. Nagi Reddy, Ch. Vidyasagara Rao, B. Bal Reddy, R. Ravindranath, V. Jayapal:- Will the Honourable Minister (Medical & Health) be pleased to state:

PREVALENCE OF AIDS DISEASE IN THE STATE

*2851-Q-Sarvasri P. Indra Reddy, Chikkala Ramachandra Rao, G. Nagi Reddy, Ch. Vidyasagara Rao, B. Bal Reddy, R. Ravindranath Reddy and V. Jayapal:- Will the Minister Medical and Health be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that 'AIDS' disease is prevalent in the State; and

(b) If so, the steps taken by the Government to prevent the same?

A-

(a) Yes Sir, this disease is prevalent in few of the Districts, viz., Chittoor, Visakhapatnam and Hyderabad.

(b) Government established three AIDS Surveillance Centres at Andhra Medical College, Visakhapatnam, S.V. Medical College Tirupathi and at Osmania Medical College, Hyderabad attached to Microbiology Department to detect AIDS cases. Screening is made by doing Blood tests to the patients attending STD clinics and High Risk Groups. In the suspected cases, the Blood serum of the patients is collected and sent to the National Institute of Virology, Poone, C.M.C. Hospital, Vellore for confirmation of ELISA by Western Blot Test. The Government of India have since formulated a Project for Prevention and Control of AIDS in the State with World Bank assistance of Rs.225.70 crores commencing from 1992-93. During 1992-93, Govt. of India was asked to provide a sum of Rs.327.01 lakhs for taking Blood Safety measures, strengthening of STD clinics and IEC activities.

*6509-Q-Sarvasri Gade Venkata Reddy and K.P. Konda Reddy- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:-

(a) whether it is a fact that the District Medical and Health Officers used to call for quotations for supplying medicines to various Government Hospitals and Primary Health Centres under their control every year before 1986-87 financial year;

(b) whether it is a fact that the Government has changed the said system in 1986-87 and introduced calling quotations in bulk quantities to all Government Hospitals and Primary Health Centres by inviting quotations at State Headquarters; and

(c) if so, the reasons therefor?

A-(a) No, Sir.

(b) No Sir. The earlier system continued.

(c) Does not arise.

SETTING FIRE TO HARIJAN HOUSES IN NADIPALLI KOTA VILLAGE

*2982-Q-Sarvasri P. Nageswara Rao, G. Yadagiri Reddy, V. Narayana Rao and A. Sudershan:- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the houses of Harijans in Nadipallikota Village, Pouravalli Mandal, West Godavari were set on fire?

- (b) if so, the cause for the said mishap;
- (c) the action taken so far against the offenders,
- (d) the assistance extended to the fire victims; and
- (e) the measures the Government taken to rehabilitate them?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Some un-known offenders set on fire.

(c) Does not arise.

(d) Sufficient compensation paid to the victims.

(e) Does not arise.

LOSS SUSTAINED BY A.P.S.R.T.C.

*6416-Q-Sarvasri P. Ramaiah, N. Raghava Reddy, B. Venkateswara Rao, K. Ramulu, Gade Venkata Reddy, N. Sreenivasul Reddi K.P. Konda Reddy and G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) what is the profit or loss sustained by the APSRTC during the year 1989-1990; 1990-1991 and 1991-92;

(b) what are the reasons for sustaining the losses, if any;

(c) the steps being taken by the Corporation to prevent losses; and

(d) whether there is any proposal to denationalise any existing routes; if so, what are they?

A-(a) The Corporation has sustained the following losses during the last 3 years as under:-

<u>Year</u>	<u>Loss (in crores)</u>
(i) 1989-90	20.63
(ii) 1990-91	11.92
(iii) 1991-92 (Prov.)	31.13

(b) The main factor contributed for the losses are Natural calamities, Agitations, Naxalite activities, Anti-reservation strikes, steep increase in cost of inputs, Gulf-surcharge on Petroleum and Petroleum Products. Increase in D.A. to the staff twice in a year and revision of Bank interest rates on borrowings and by granting travelling concessions to various categories of commuters.

(c) The Corporation has been taking various measures to Prevent losses such as - increasing the passenger and commercial revenues by observing punctuality and regularity of the services, by curbing illicit operations, re-designing the route course, by controlling the operational cost improving the crew and employee productivity, by observing strict control over bus staff ratio and other measures in respect of miscellaneous expenditure.

(d) No, Sir. Does not arise.

DEBT RELIEF SCHEMES TO RURAL ARTISANS

*3300-Q-Sri T. Purushothama Rao,- Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether there is any Debt. Relief Scheme to the Rural Artisans in the State;and

(b) if so, give details thereof?

. A-(a) Yes, Sir.

(b) According to the Agricultural and Rural Debt. Relief Scheme, approved by the State Government and communicated through G.O.Ms.No. 665, Food and Agriculture (Coop. III) Department, dated 17-10-1990, the Loans issued to the Members of Co-operatives for Agriculture and allied Artisan activities, which are overdue as on 2.10.1989, would be eligible for write off upto Rs.10,000/- provided they are non-wilful defaulters with reference to the Annewari declared by the Revenue Authorities in a period of two bad crop years either consecutively or otherwise, while the Loans Overdue as on 2.10.1986 would be written off treating them as chronic defaulters.

SCARCITY OF ANTI-RABIS SERUM

*6193-Q-Sri T. Rajeshwar Rao.-Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Anti-rabis serum is not available in required quantity in Veterinary Hospitals in the State particularly in twin cities; and

(b) if so, the quantity of serum required per annum in the hospitals in twin cities during the last 3 years and supplies made during the said period?

A-(a) Yes, Sir;

(b) The quantities of vaccine demand and supplies is as follows:

Year	Name of the Product	Demand	Supply
1989-90	ARV 20% Single Dose	11406 doses	6771 doses
	ARV 5% multi dose post-bite.	91 doses	82 doses
1990-91	ARV 20% Prophylatic	14082 doses	6041 doses
	ARV 5% post-bite	81 doses	76 doses
1991-92	ARV 20% Prophylatic	9862 doses	3250 doses
upto Dec.1991	ARV 5% post-bite.	59 doses post-bite	55 doses

DAMAGE TO ROADS AND BRIDGES DUE TO FLOODS

*2321-Q-Sarvasri Ch. Ramachandra Rao and P. Ramaiah:-
Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the roads and bridges were damaged and dilapidated in the recent floods; and

(b) whether the Government is going to take steps in this regard?

A-(a) Due to the cyclone in the month of May, 1990 the state roads are damaged in the districts of (1) Srikakulam (2) Vizianagaram, (3) Visakhapatnam, (4) East Godavari, (5) West Godavari, (6) Krishna, (7) Guntur, (8) Nellore, (9) Prakasam and (10) Khammam.

(b) Yes. An amount of Rs.275.56 lakhs has been spent for the restoration of the damaged roads.

DECLINE IN THE CULTIVATIONS OF RED-GRAM, GROUNDNUT AND TOBACCO

*3693-Q-Sri C. Narsi Reddy,-Will the Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the cultivation of Red-grams, Groundnut and Tobacco has registered a decline during 1989 and 1990;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) The steps taken to increase the production of the said crops in the State.

A-(a) There is no decline in respect of Red-gram and Tobacco. But in respect of Groundnut there is marginal decline in 1989-90 compared to 1988-89.

(b) The marginal decline in respect of Groundnut is due to adverse seasonal conditions during Rabi particularly in Rayalaseema Region.

(c) Steps are being taken to increase the production of pulses, Oilseeds and Tobacco under various schemes contemplated by the Government of India under National Pulses Development Programme, Special Foodgrains, Production Programme, Oilseeds Production Programme and by giving wide publicity, supply of recent Technology, supplying the Plant Protection equipment, timely supply of Pesticides and other subsidy programmes announced by the Government of India from time to time.

ATTEMPT OF MURDER BY EXCISE CONTRACTOR AT JEDCHERLA

*5441-(A)-Q-Sarvasri P. Shanker Rao, M. Omkar, V. Gopinath, M. Narasimhulu and K.E. Krishna Murthy,- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an Excise Contractor, belonging to an upper-caste attempted to murder a youth of weaker section, on the night of 21st July, in Jadcherla, Mahaboobnagar District;

(b) whether any case has been registered against him on charge of "attempt to murder"; and

(c) if not, the action taken against the local Police Officials?

A-(a) No Sir. It is not true that Excise Contractor belonging to upper-caste, attempted to murder youth of weaker section on the night of 21-7-1991 at Jadcherla.

(b) No Sir.

(c) Does not arise.

ALLOTMENT OF FUNDS UNDER CRUCIAL BALANCE

1-

5444-(O)-U-Sri K. Nooka Raju:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(b) whether funds are going to be allotted under Crucial Balance to District Planning Boards during 1991-92; and

(b) if so, the amount likely to be allotted to Visakhapatnam District?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

GENERAL MANAGER OF GIRIJAN CO-OPERATIVE CORPORATION

2-

2500-Q-Sarvasri G.S.S. Sivaji, K. Yerrannaidu and M. Narasimhulu:- Will the Minister for Tribal Welfare be pleased to state:

(a) whether a Government Official has to be appointed as General Manager of the Girijan Co-operative Corporation under the Service Rules;

(b) whether it is a fact that the General Manager holding the post as on 16-3-90 has been appointed against the rules; and

(c) if so, the reasons therefor?

A-(a) As per the Service rules of Girijan Co-operative Corporation the post of General Manager has to be filled in by deputation of Senior Gazetted Officers of State Government or by promotion.

(b) No, Sir. Sri D. Siva Reddy, a senior most Divisional Manager in Girijan Co-operative Corporation was posted to officiate in the post of General Manager. He was absorbed in that post after issue of an amendment to Girijan Co-operative Corporation Service Rules providing for appointment of General Manager by promotion also.

(c) Does not arise.

SELECTION OF S.T. STUDENTS IN T.W. DEPARTMENT

3-

5358-Q-Sri D.S. Redya Naik:- Will the Minister for Tribal Welfare be pleased to state:

(a) the District-wise number of Scheduled Tribes students selected in Tribal Welfare Department in the year 1989-90 and 1990-91 under best available scheme; and

(b) the amount spending on each student in this scheme for a year?

A-(a) Statements are enclosed indicating the number of Scheduled Tribes students selected under best available scheme during the years 1989-90 and 1990-91 printed as Annexure-I and II at page Nos. 75 and 76. _____

(b) The amount being spent on each student under this scheme is Rs. 2,500/- per annum in terms of orders issued in G.O.Ms.No. 136, Social Welfare (E) Department, dated 20-6-1986. In terms of orders issued in G.O.Ms.No. 175, Social Welfare Department, dated 7-12-1990, Scheduled Tribes Students selected under this scheme are eligible for sanction of scholarship amount equal to the amount charged for the general candidates by the management of the school concerned from the financial year 1991-92 onwards.

HUNTING OF WILD ANIMALS

4-

4246-Q-Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether hunting of Wild Animals like Wild Rabbit and Wild Hen is permitted in the State;

(b) if not, whether the District Collector, Vizianagaram has ordered for the purchase of Wild Rabbit and Hen meat to feed the inmates of the Tribal Residential School, P. Konavalsa, Vizianagaram District on 5-11-1990; and

(c) the action taken in the matter?

A-(a) No, Sir.

(b) No such orders have been issued by the District Collector, Vizianagaram in this regard and also there is no substance in the report of the newspaper "Eenadu" edition dt. 6-11-90 (Vizianagaram District) that the Collector has asked to serve Wild Life meat to the inmates in the Girijan Hostel.

(c) Does not arise.

FELLING OF CHINTAPALLI FOREST

5-

6326-Q-Sri Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether it has come to the notice of the Government that permission has been given to fell 250 acres of Forest from the Chintapalli Forest in East Godavari District; and

(b) if so, the particulars thereof?

A-(a) Yes, Sir.

(b) The permission granted by the District Collector, East Godavari District is in respect of the following patta-dars under the General Power of Attorney of Sri V. Shanker Reddy to fell Chintalapudi Forests (Patta Land) in East Goda-vari District: -

1. Mattaparthi Jagannadaham, S/o. Gangiseti.
2. Rayudu Bushanam, S/o. Chandraiah.
3. Vittanal Mutyalu, S/o. Surranna.
4. Vasamsetti Chandra Rao, S/o. Veeraraghavulu.
5. Vasamsetti Satyanarayana, s/o. Veeraraghavulu.
6. Gandham Satya Prasad Rao, S/o. Adinarayana.
7. Pandiripalli Krishna Rao, S/o. Abbai.
8. Pilli Bulli Abbai, S/o. Vekanna.
9. Venkayala Jagannadha Rao, S/o. Rama Satyanarayana.
10. Smt. Yella Venkata Lakshmi, W/o. Narasimha Murthy.
11. Smt. Gadireddi Mangayamma, W/o. Venkat Rao.

From the above 11, six pattadars (from S.No. 6 to 11) have availed the permission granted by the District Collector and felled the trees. When the turn of the remaining 5 patta-dars came, the Divisional Forest Officer, issued a notice objecting the General Power of Attorney as he cannot continue as General Power of Attorney for the said Pattadars as per the orders issued in G.O.Ms.No. 210, dated 20.7.1988. On a representation from Sri V. Sankar Reddy, Government examined the matter and after consulting the Advocate General and Law Department, issued orders in G.O.Ms.No. 185, dt. 9.7.90 directing the Principal Chief Conservator of Forests to instruct the Divisional Forest Officer concerned not to interfere with the felling operations of the remaining 5 pattadars as the orders issued in the said G.O. will not apply in their case. The said orders have been contested by a voluntary organisation by name 'SHAKTHI' located in Rampacho-davaram, in the High Court of Andhra Pradesh (W.P.M.P.No. 21427/91 in W.P. No. 11136/90) praying to suspend the operation of G.O.Ms.No. 185, Energy, Forest, Environment Science and Technology (For.III) Department, dated 9-7-1990 and consequently restrain the respondents from felling the trees in Patta Lands. The case has been heard on 9-3-1992 and the Judgement is reserved. The Government is also a respondent in this case.

INCLUSION OF QURESH IN B.C. LIST

6-

5512-Q-Sarvasri Mohd. Amanulla Khan, Ibrahim-Bin-Abdullah Masquati, Md. Virasat Rasool Khan and Syed Sajjad:- Will the Minister for Backward Classes be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have accepted the recommendation of the Commission for the inclu-sion of Quresh (Muslim Butchers) as a Backward class Commu-nity as per the Andhra Pradesh Gazette (Part-I) Extra-ordinary No. 3941, dated 26.7.86 under G.O.Ms.No. 166, Social Welfare Department, dated 15-7-86;

(b) whether it is also a fact that this G.O. is not being implemented properly; and

(c) if so, the reasons therefor?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) In G.O.Ms.No. 166, S.W., dated 15.7.86, the reservation quota has been increased from 25% to 44% and certain communities including Quresh (Muslim Butchers) have been included in the list of Backward Classes. Several Writ Petitions were filed in the High Court. The High Court struck down the enhancement of reservation quota. Government decided to maintain status-quo-ante prior to issue of orders in G.O.Ms.No. 166, S.W., dated 15-7-86. Accordingly orders have been issued in Memo No. 1551/P2/82-83, dated 24-10-86.

BEACH PARK IN KAKINADA

7-

6141-Q-Sri Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Ports and Ground Water be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the beach park in Kakinada is badly affected due to the works pertaining to "Deep Water Port" being carried out in this sea coast of Kakinada, East Godavari District; and

(b) if so, the steps taken by Government to protect the beach park?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

SURVEY SUB-DIVISION AT KOLLAPUR

8-

5443(Q)-Q-Sarvasri K. Ramachandra Rao, G. Chinna Reddy, G. Sudhakar Reddy and D. Kiran Kumar:- Will the Minister for Ports and Ground Water be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to create a survey sub-division to be set up at Kollapur, Mahaboobnagar District by the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation (APSIDC) to study the potential of Lift Irrigation Schemes on the banks of Krishna River and from the back waters of Srisailem Project, and

(b) if so, when?

(Q)-A-(a) & (b) Proposal received from Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation for creating a survey sub-division at Mahaboobnagar is under consideration of Government.

RIGS WITH CENTRAL GROUND WATER BOARD

9- —

5938-Q-Sarvasri K. Subba Rayudu and G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Ports and Ground Water be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Central Ground Water Board is having rig sets with a capacity of drilling bore wells even to a depth of 1500 feet; and

(b) whether it is also a fact that the said rigs which were operating in the drought affected districts like Anantapur District have been withdrawn all of a sudden?

A-(a) Central Ground Water Board does not operate any Rig, Rotary or DTH with a capacity to drill down to 1500 feet, in the State of Andhra Pradesh; and

(b) One DTH Rig with a capacity of 300m. (1000 feet) was deployed in Anantapur District in 1990-91, and the same was moved to Chittoor District on completion of exploration in Anantapur District.

CLOSURE OF HIGH WAY BETWEEN BURGAMPAHAD AND MULUGU

10-

5616-Q-Sarvasri Md. Rajab Ali, K. Biksham, P. Nageswara Rao, C. Vittal Reddy, M.B. Chowhan and G. Yadagiri Reddy:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Highway between Burgampahad Constituency in Khammam district and Mulugu Constituency in Warangal District has been closed due to damage; and

(b) the steps taken to repair the said road?

A-(a) The Highway between Burgampahad Constituency in Khammam District and Mulugu Constituency in Warangal District i.e., Burgampahad-Eturnagaram Road from Km. 6/8 to Km. 99/386 was never closed due to damages.

(b) The road is maintained regularly by attending to patch work under annual maintenance. Emergency repairs work is nearing completion where the surface is badly damaged.

MARBLE STONE FLOORING IN GOVERNMENT OFFICES

11-

5968-Q-Sarvasri D. Kiran Kumar, K. Sai Reddy, T. Jeevan Reddy, G. Chinna Reddy and M. Narasaiah:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to stop marble stone laying in Government Offices in future to bring down the expenditure; and

(b) if not, the reasons therefor?

A-(a) & (b) Marble Stone flooring is not being provided in all the Government Office Buildings. In the case of very important and prestigious buildings like the Secretariat, the Burugula Ramakrishna Rao Office Building Complex and the Assembly, Marble Stone flooring was provided at certain places.

Marble Stone flooring is also provided wherever the occupying Department requisition it for a particular portion of the building for special purposes like Computer Rooms, Committee Hall etc.

BY-PASS ROAD ON KAKINADA-KATHIPUDI ROAD

12-

6005-Q-Sri Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to construct a by-pass road to avoid traffic congestion in Pithapuram town on the Kakinada-Kathipudi road in East Godavari District; and

(b) whether estimates have been prepared for the same; if so, the time by which the said work will be taken up?

A-(a) Yes, Sir.

(b) A proforma estimate has been prepared for Rs. 76.25 lakhs. The proposals are at a preliminary stage. The work will however be considered as and when the funds position improves.

SUB-EMPLOYMENT EXCHANGES AT TENALI ETC.

13-

6356-Q-Ch. Jayaram Babu:- Will the Minister for Labour, Employment and Housing be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to open Sub-Employment Exchanges at Tenali and Narasaraopeta in Guntur District; and

(b) if so, the time by which they will be opened?

A-(a) There is no proposal to open Sub-Employment Exchange at Tenali or Narasaraopeta in Guntur District.

(b) Does not arise.

REVISED SCALES OF PAY TO THE EMPLOYEES OF RESIDENTIAL SCHOOLS

14-

324-Q-Sri R. Satyanarayana:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether the recommendations made by the Pay Revision Commission in 1986 have been extended to the employees of Gurukula Schools (Residential Schools) functioning under the Education and Social Welfare Department; and

(b) if not, the time by which the said recommendations will be adopted in the case of the said employees?

A-(a) Yes, Sir. Government have issued orders in G.O.Ms.No. 31, Edn. (SSE.II) Department, dt. 2.2.83, G.O.Ms. No. 428, (SSE-II) Dept., dt. 12.10.88 and in G.O.Ms.No. 535, Edn. (Prog.I) Dept., dt. 23.12.88, extending the Revised Scales of Pay, 1986 to all categories of the employees of Residential Schools functioning under the control of Education Department.

Government have also issued orders in G.O.Ms.No. 121, Social Welfare (Q3) Dept., dt. 12.7.1989 extending the Revised Scales of Pay, 1986 to the employees of Social Welfare Residential Schools functioning under the control of Social Welfare Department.

(b) Does not arise.

BOGUS SCHEDULED TRIBES CERTIFICATES BY SOME PERSONS OF VENKATAPURAM VILLAGE

15-

2099-Q-Sarvasri M. Omkar, C. Vittal Reddy and D. Chinamallaiiah:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether any complaint has been received from Sri M. Omkar, M.L.A. regarding bogus Scheduled Tribes Certificates obtained by Jakkula Venkateswara Rao, Jakkula Nageswara Rao, Jakkula Madhusudan Rao, Jakkula Sammaiah, Bejjani Syamsunder and Neelarapu Narasimha Rao, Kusum Krishna Murthy and others, all residents of Venkatapuram Village of Venkatapuram(M) in Bhadrachalam Division in Khammam District; and

(b) if, so the action taken thereon?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Orders have been issued to the Collector, Khammam for the cancellation of their bogus Scheduled Tribe Certificates.

HOUSE-SITE PATTAS IN PARVATHIPURAM MUNICIPALITY

16-

2225-Q-Sarvasri Y. Krishna Murthy and T. Jayaprakash:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that house-site pattas were given in Parvathipuram Municipality of Vizianagaram District in the years 1982, 1987;

(b) whether it is also a fact that a sum of Rs. 361 was collected from each pattadar for housing scheme;

(c) whether it is also a fact that the said pattas were cancelled subsequently and the said land is allotted to new persons; and

(d) if so, the reasons, therefo?

A-(a) to (d) Yes, Sir. 846 house-site pattas were granted in the year 1982, 1987 in Parvathipuram Town and Mandal. The beneficiary contribution @Rs. 361/- has been collected by the Municipal Commissioner, Parvathipuram from 707 beneficiaries. The contribution is being refunded to the beneficiaries as and when they approach the Municipal Commissioner, Parvathipuram for refund. The pattas granted in 1982, 1987 were cancelled by Sub-Collector, Parvathipuram subsequently during the year 1990 for violation of condition i.e., for not occupying the house-sites assigned to them within the prescribed period. The Sub-Collector, Parvathipuram allotted the same land to 926 new persons.

REPRESENTATION OF LOCAL M.L.As IN THE COMMITTEE FOR DEVELOPMENT OF ROADS IN SUGAR FACTORY ZONES

17-

4740-Q-Sarvasri P. Nageswara Rao, C. Vittal Reddy, Mohd. Rajab Ali, G. Yadagiri Reddy and V. Narayana Rao:- Will the Minister for Sugar Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is no representation for the local Legislators in the Committee constituted for the development of roads in the Sugar Factory Zones; and

(b) if so, whether there is any proposal to include the concerned Legislators in the said Committee?

A-(a) & (b) Government included the Members of Legislative Assembly of the Sugar Factory Zones as Members of the District Level Committees vide G.O.Rt.No. 549, Industries and Commerce (S.I.) Department, dated 11-5-1992.

KOTTIGANICHERUVU IN MADANAPALLI MUNICIPALITY

18-

1705(Q)-Q-Sarvasri G. Muddukrishnama Naidu and Y. Rama Krishnudu:- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Kottiganicheruvu in Madanapalli Municipality is being used as percolation tank;

(b) whether it is also a fact that the said tank is levelled and closed to sell it as house plots; and

(c) if so, the steps taken by the Government to acquire the tank for the use of public?

(Q)-A-(a) It is a private tank within the Municipal area which served as percolation tank for agricultural purposes in the past.

(b) The entire tank-bund has been completely dismantled and brought to ground level by the owners.

(c) Does not arise.

TAPS IN HASSAN NAGAR LOCALITY IN OLD CITY

19-

5902-Q-Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Hassan Nagar in Old Hyderabad City does not have a single tap in the said locality; and

(b) whether there is any proposal to provide the tap water facility to the public of the said locality?

A-(a) After constitution of Rajendranagar Municipality in 1987 two bore wells were drilled and fitted with pumpsets. Water is being supplied through static tanks in N.T.R. Nagar and Indira Nagar which forms part of Hassan Nagar. Sixty (60 Nos.) of hand pumps are also existing in Hassan Nagar.

(b) There is no proposal at present.

CHANGE OF FLOOR SPACE INDEX

20-

6311-Q-Sri G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that floor space index for buildings changed;

(b) if so, the details;

(c) whether it is also a fact that cities are classified into 3 categories; and

(d) if so, the particulars?

A-(a) Yes, Sir. The F.S.I. has been changed only in respect of the areas falling under the 3 Urban Development Authorities viz., Hyderabad Urban Development Authority, Vijayawada, Guntur Tenali Urban Development Authority and Visakhapatnam Urban Development Authority.

(b) The present F.S.I. ranges from 1:1.00 to 1:1.75 depending on the plot size, road width and location of the site. For specially developed areas like inner ring roads of 150' width and National High Ways, F.S.I. upto 2.00 is permissible.

(c) Yes, Sir.

(d) (i) Intensely populated/Developed areas.

(ii) Central Administrative Areas; and

(iii) Other areas.

CONSTRUCTION OF NEW TEMPLES OF SRI RAMA IN NELLORE DISTRICT

21-

4783-Q-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:- Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) what is the estimated cost of construction of new temples of Sri Rama in each one of the following places in Nellore District:

1. Pellakur Nagar Colony of Kovur.
2. Ponnepudi.
3. Gamallapalem Girijana Colony of Damegunta.
4. Madhavarao Peta Girijan Colony of Damegunta.
5. Venkatapuram Harijanawada of Kodavalur Mandal.
6. Chundugunta Arundhateyapalem; and

(b) when will the said works be started and completed?

A-(a) No applications are received from the sponsors for construction of Sri Rama Temples in these villages.

(b) Does not arise.

CONSTRUCTION OF NEW TEMPLES IN NELLORE DISTRICT

22-

4784-Q-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:- Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) what is the estimated cost of construction of new temples mentioned below in each one of the following places of Nellore District:

'1) Sri Chennakesava Swamy Temple at Kotha Harijanawada ireddypalem.

(2) Sri Chennakesava Swamy Temple in the Harijanawada of Damegunta.

(3) Sri Vishnu Temple in Harijanawada of Dhinnu; and

(b) when will the above works in Nellore District be started and completed?

A-(a) No applications are received sponsoring construction of temples in these villages.

(b) Does not arise.

PRODUCTION OF STEEL FACTORY, VISAKHAPATNAM

23-

1694-Q-Smt. G. Aruna and Sri M.V. Krishna Rao:- Will the Minister for Major Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Steel Factory at Visakhapatnam has started the production; and

(b) whether it is also a fact that the Electricity Board is not in a position to supply power to that Plant?

A-(a) Yes, Sir.

(b) As against commitment made by A.P. State Electricity Board for supply of 150 MVA Power, the Steel Plant is drawing only 100 MVA. The A.P. State Electricity Board is in a position to supply the balance as and when required by Steel Plant.

PRODUCTION BY STEEL PLANT AT VISAKHAPATNAM

24-

1882-Q-Smt. G. Aruna, Sarvasri K. Kalavenkata Rao, M.V. Krishna Rao and Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Major Industries be pleased to state:

(a) whether the Steel Plant at Visakhapatnam commenced production;

(b) if so, to what extent; and

(c) whether it is working to its full capacity?

A-(a) The Units under Stage-I of Visakhapatnam Steel Plant with an annual capacity of 1.5 million tonnes of Crude Steel have been commissioned. Stage-II will be commissioned by August, 1992.

(b) The production in Stage-I of the Plant since inception upto February, 1992 is: Hot Metal 17,85,539 tonnes, Crude Steel 6,30,635 tonnes and Saleable Steel 4,81,735 tonnes.

(c) The capacity utilization by Stage-I Plant which is still under stabilization, upto February, 1992 in respect of hot metal is 104%, Crude Steel 66% and saleable Steel 85%.

CHAVADIS IN THE STATE

25-

1647-Q-Sri A. Mohan Reddy:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

- (a) the number of Chavadis in the State;
- (b) the number of such Chavadis in dilapidated condition and those in good condition; and
- (c) whether the Government is considering to use them as M.R.O. Offices or as any other Offices?

A-(a) 3,014.

(b) 2,119 Chavadis are in dilapidated condition and 834 are in good condition.

(c) 86 Chavadis are being utilised for M.R.O. Offices and other Offices.

ARREARS OF LAND REVENUE OUTSTANDINGS

26-

3618-Q-Sri C. Narsi Reddy:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the arrears of Land Revenue outstandings as on the date together with the reasons for accumulation; and

(b) the steps taken to collect the same?

A-(a) An amount of Rs. 16,381.10 lakhs was outstanding as on 31-12-91. Due to Cyclone and flood during May, 1990 the Government have deferred the collection of Land Revenue in the cyclone affected Mandals.

(b) Government have lifted the ban imposed in Government Memo. 48681/LR2/90-1, dated 3-7-90 on collection of land Revenue and water cess, and instructions have been issued in August 1991 for collection of Land Revenue and water cess.

MINIMUM REQUIREMENTS TO THE POOR PEOPLE OF INAMADUGU

27-

4585-Q-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the District Collector, Nellore has received representation from the M.L.A., Kovur Assembly Constituency of Nellore District in 1991 for provision of the following minimum requirements of the poor people of Inamadugu in Kovur of Nellore District:

(1) provision of burial ground for the Muslims of Inamadugu;

(2) provision of vacant land to the washermen (Rajakas) of Inamadugu for drying up the washed clothes; and

(b) if so, the action taken thereon?

A-(a) Yes, Sir.

(1) An extent of Acs. 0.50 in Sy.No. 411,412,413 and 413B, classified as Burial Ground poramboke of Inamadugu village was already allotted for the purpose to the Muslims of the village after consulting and obtaining the opinion of both the Muslims and Hindus of the village, in Collector's proceedings Rc.Al. 6635/87, dated 30.4.1988.

(2) There is no vacant Government land in the villages for provision to the washermen for drying up the washed clothes. However, the washermen of the Inamadugu village are using an extent of Acs. 1.41 in Eswaragunta in Sy.No. 416 classified as gunta poramboke for the above purpose. This land is sufficient for Rajakas for their needs.

(b) Does not arise.

**PATTAS TO HANDLOOM WEAVERS AND OTHER ARTISANS OF
PRAKASAM DISTRICT**

28-

4735-Q-Sarvasri P. Nageswara Rao, C. Vittal Reddy, Md. Rajab Ali, V. Narayana Rao, D. Chinnamallaiiah and K. Bhiksham:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that poor Handloom Weavers and other artisans have constructed huts in Government land in Sy.No. 544/B in Devangapuri, Chirala Mandal, Prakasam District and are living there since 1975;

(b) whether it is also a fact that pattas have not been given so far to them;

(c) whether it is also a fact that orders were issued assigning land somewhere else in another land which act lead to serious situation; and

(d) if so, whether the Government reconsider the issue and give pattas to them in Survey No. 544/B only.

A-(a) it is a fact that some weavers and others encroached the land in Sy.No. 544/B of Chirala village by raising huts.

(b) It is also a fact that they were not issued pattas as the encroachment in the land used for communal purpose was found objectionable.

(c) The Government in Memo. No. 2379/H2/77-4, dated 11-9-78 confirmed eviction orders of the Tahsildar, Chirala and instructed the Collector, Ongole to provide house-sites to the encroachers elsewhere as per their eligibility if they deserve for house-sites.

The question of grant of house sites in Sy.No. 544/B of Chirala village does not arise as the Government issued orders for eviction of encroachers and for providing house-sites to them elsewhere according to their eligibility.

CONSTRUCTION OF CYCLONE SHELTERS IN NELLORE DISTRICT

29-

4860-Q-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) what is the estimated cost of construction of cyclone shelters in each one of the following cyclone prone colonies of weaker sections in Nellore District:

(1) Chelika Harijanawada of Mudivarthi.

(2) Arundhateeyapalem of Kodavalur.

(3) Harijanawada of Chowkacherla; and

(b) when will the said works be completed?

A-(a) There is no proposal to construct cyclone shelters in these areas. Hence, estimated cost of construction of cyclone shelters does not arise.

(b) Does not arise.

ASSIGNMENT OF PORAMBOKE LAND TO POOR AS PATTAS

30-

5403-Q-Sarvasri K. Vivekananda and T. Seetharam:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that 468 acres of Poramboke Land (S.No. 12) in Chenulavalasa, Butchipeta and Upparapeta villages in Narasannapeta Mandal of Srikakulam District has been given as pattas to the poor;

(b) whether it is also a fact that some land lords have occupied the said land; and

(c) the number of pattas issued to the poor and the extent of land occupied?

A-(a) The total extent in S.No. 12 of Chenulavalasa is Ac. 413.00 and the entire land was assigned to 182 beneficiaries.

(b) No.

(c) 182 pattas were issued to poor covering total extent of Ac. 413.00.

EXPERT COMMITTEE TO REVIEW THE WORKING OF MEDICAL INSTITUTIONS IN THE STATE

31-

2996-Q-Sarvasri P. Ashok Gajapathi Raju, K. Vidyadhara Rao and Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether the State Government have appointed an Expert Committee which is to review the working of Medical Institutions in the State;

(b) if so, the terms of reference of the Committee along with its composition; and

(c) the findings of the Committee and those accepted by the Government thereon?

A-(a) Yes, Sir.

(b) The terms and references of the Committee are to review the status of Medical Care, Education and Research in Andhra Pradesh State and particularly with reference to Osmania Medical College, Hyderabad, Gandhi Medical College, Secunderabad, Nizam's Institute of Medical Sciences, Hyderabad, Andhra Medical College, Visakhapatnam, Kurnool Medical College, Kurnool and submit a report with recommendations indicating organisational set up required to improve the quality and quantity of Medical Care - Speciality Care; Sub-speciality Care (b) Education - Graduates, Post-Graduate and Sub-speciality and (c) Research. The Committee also has to suggest financial pattern on financial resources to be mobilised from Government Charitable or non-profitable organisations or by other means.

The Committee consists of:-

- 1) Dr. Janardhan Reddy, Professor of Pathology, Northwestern University of Medical Sciences, Chicago, Illinois, United States of America.
- 2) Dr. Pravin Shah, Professor of Medicine, Lomalinda University, Lomalinda, California.
- 3) Dr. Vidyasagar Dharampuri, State University of New York, Professor of Paediatrics, Chicago, United States of America.
- 4) Dr. C.V.R. Reddy, Associate Professor of Medicine, Health Sciences Centre at Brooklyn, United States of America.

(c) As the present policy of Medicare in the State has to be reviewed, the proposed visit of the Members of the Committee has been deferred.

HOSPITAL BUILDING AT ARUTLA

32-

3771-Q-Sarvasri K. Ramulu, N. Raghava Reddy, B. Venkateswara Rao and P. Ramaiah:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether it is a fact that sanction was accorded for construction of a hospital building at Artula in Manchal Mandal of Ranga Reddy District; and

(b) if so, the progress made so far in the construction of the hospital building and the time by which it will be completed?

A-(a) Sanction is accorded for construction of a Subsidiary Health Centre building at Arutla.

(b) The site has been handed over by the Medical Officer of Arutla Government Dispensary to Roads & Buildings Department on 21-10-1991. Due to escalation in the cost of estimate from the original Rs. 50,000/-, the Chief Engineer (Buildings) has been advised to obtain sanction for the revised estimate and start construction of building.

PRIMARY HEALTH CENTRES IN NELLORE DISTRICT

33-

3894-Q-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to establish Primary Health Centres in the following places of Nellore District:

1. Leguntapadu in Kovur Mandal.
2. Vutukur in Vidavalur Mandal.
3. Chittedu in Kota Mandal.
4. Chennur in Gudur Mandal.
5. Bangarapeta in Venkatagiri Mandal.
6. Gothiprolu in Nayudupeta Mandal.
7. Kotapolur in Sullurpeta Mandal.
8. South Mopur in Nellore Mandal.
9. Mahimalur in Atmakur Mandal.
10. Gonupalli in Rapur Mandal; and

(b) when will the Primary Health Centres be established in the above places of Nellore District?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

MODERN FACILITIES IN PRIVATE HOSPITALS

34-

4985-Q-Sri A. Madhava Reddy:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether any of the Private Hospitals in the State are having modern facilities for treatment and operations not provided for in the teaching hospitals and Nizam's Institute of Medical Sciences run by the State Government; and

(b) if so, the areas in which such facilities exist and the procedure followed for getting the said treatment by the persons who are eligible for free treatment in Government Hospitals?

A- (a) No Private Hospital in the State is having modern facilities for treatment and operations other than the facilities available in the Teaching Hospitals and Nizam's Institute of Medical Sciences.

(b) Does not arise.

The issue for reference of cases by the following eight referral hospitals for free treatment in Private Hospitals, who imported equipment on Customs Duty Exemption basis, is under active consideration:

- (1) Osmania General Hospital, Hyderabad.
- (2) Gandhi Hospital, Secunderabad.
- (3) S.V.R.R. Hospital, Tirupathi.
- (4) Government General Hospital, Guntur.
- (5) Government General Hospital, Kakinada.
- (6) King George Hospital, Visakhapatnam.
- (7) Government General Hospital, Kurnool.
- (8) University General Hospital, Vijayawada.

HOSPITAL BUILDINGS FOR SRIKALAHASTI

35-

5479-Q-Sri B. Gopalakrishna, Reddy:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

whether it is a fact that the Hospital Buildings for Srikalahasti is proposed to be constructed at Ayyalanaidu Cheruvu; if so, the present stage?

A- There is no such proposal for the present Sir.

ALLOWANCES TO NURSES

36-

6172-Q-Sarvasri Ch. vidyasagar Rao and B. Bal Reddy:- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) what are the allowances other than basic pay being paid to the Nurses working in Government Hospitals;

(b) whether any representation was made demanding to enhance these allowances; and

(c) if so, action taken by the Government to concede their demands?

A- (a) The following allowances are paid to the Nursing Personnel other than their basic pay besides D.A., C.A. and H.R.A. as paid to other Government employees:-

1. Night Duty Allowances Rs. 2/ per day
2. Operation Theatre allowance Rs. 20/- per month.
3. Risk allowance Rs. 15/- per month.
4. N.G.O's Clinic Allowances Rs. 25/- per month.
5. Ration allowance Rs. 75/- per month.
6. Operation Theatre allowance to Head Nurses working in operation theatres Rs. 20/- per month.
7. Dhobi allowances Rs. 15/- per month.
8. Uniform allowance Rs. 300/- per year.

(b) Yes, Sir.

(c) The matter is under examination.

NUNSIF MAGISTRATE'S COURT AT PALAKOLE

37-

5785-Q-Sarvasri D. Rajagopal, B. Venkateswara Rao, K. Bojji and N. Raghava Reddy:- Will the Minister for Law and Courts be pleased to state:

(a) whether the Munsif Magistrate's Court at Palakole in West Godavari District is functioning in a private rented building;

(b) whether it is also a fact that the Revenue Department sanctioned 25 cents of land for construction of building for the said court; and

(c) whether there is any proposal to construct a Court Building at Palakole and if so when?

A- (a) Yes Sir. the Nunsif Magistrate Court Building at Palakole is functioning in a private rented building.

(b) Yes, Sir. The Government in their G.O.Ms.No. 889, (Assign-I) Department, dated 9-12-88 and G.O.Ms.No.1022, (Assign-I) Department, dated 19-12-1990 have transferred 0.25 cents of land in T.S. No. 469/2 of Palakole for the construction of a court building.

(c) No, Sir. Due to non-availability of funds.

**SUB-URBAN BUS SERVICES FROM MEHDIPATNAM TO
EDDU MAILARAM**

38-

3257-Q-Sarvasri P. Shankar Rao, D. Kiran Kumar, K. Sai Reddy, T. Jeevan reddy and Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the traffic between Hyderabad and Eddu Mailaram in Medak District has been increased due to establishment of Ordinance Factory; and

(b) if so, whether the R.T.C. consider to provide Sub-urban bus services from Mehdiapatnam to Eddu Mailaram?

A- (a) No, Sir.

(b) Does not arise. The distance between Mehdiapatnam and Eddu Mailaram is 42.8 K.Ms. and 33.8 K.Ms. from the Municipal limits. A Sub-urban service shall mean a service operating on a route, the distance of which does not exceed 24 K.Ms. from the Municipal limits. Hence, it is not possible to provide Sub-urban bus services from Mehdiapatnam to Eddu Mailaram.

LOOTING OF R.T.C. BUSES NEAR KODUR VILLAGE

39-

5441 (D)-Q-Sarvasri C. Narsi Reddy, P. Ashoka Gajapathi Raju and B. Gopalakrishna Reddy:- Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the dacoits have looted three R.T.C. buses near Koduru Village, Mahaboobnagar District and robbed nearly Rs. 90,000 from the passengers on 7-8-1991;

(b) whether it is also a fact that the Dacoits have also robbed the buses coming from Hyderabad to lingsugur and Rayachur to Hyderabad on the same day and taken away Mangala-sootras and other ornaments from the ladies and passengers; and

(c) if so, the action proposed to be taken by the Government to arrest such robberies in the R.T.C. buses; and

(d) whether there is any proposal to provide police guard to the night journey R.T.C. buses?

A- (a) Yes, Sir. Dacoits have looted 3 (three) R.T.C. buses near Kodur Village in Mahaboobnagar District on the intervening night of 7/8-8-91. There docoits have forcibly removed gold ornaments of passengers worth about Rs. 90,000/- besides robbing the passengers of cash of Rs. 1,700/- and bus cash of Rs. 677/-.

(b) Yes, Sir. The dacoits have also looted the bus No. AEZ 6691 of Hyderabad-I Depot playing on route Raichur to

Hyderabad and Bus No. AP 9 Z 1199 of Picket Depot plying on route Picket to Lingsugur on the same day. The dacoits have taken away the gold ornaments of passengers and cash of about Rs. 2,000/- and bus cash of Rs. 3,101/-.

(c) The matter has been taken up with the Police authorities of Mahabubnagar District (Rural), who have registered a Criminal Case No. 91/91 dated 7-8-1991 under section 395 IPC. It is under investigation.

(d) The Police authorities of Mahaboobnagar District at present are providing Police protection to the buses running in the above sectors.

P.W.S. SCHEME IN PEDDA PUTTEDU OF DAGADARTHI MANDAL

40-

4372-Q-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:- Will the Minister for Rural Development and Rural Water Supply be pleased to state:

(a) the estimated cost of the protected water supply scheme at Pedda Puttedu in Dagadarthi Mandal of Nellore District;

(b) whether the execution of the said scheme was started about two decades ago;

(c) the reasons for the abnormal delay in completing the said scheme; and

(d) the time by which it will be completed?

A-(a) Rs. 3.60 lakhs.

(b) Yes, Sir.

(c) Due to failure of source and also due to the failure of the Gram Panchayat to pay the contribution of Rs. 1.8 lakhs.

(d) The scheme can be completed only after payment of contribution by the Gram Panchayat.

NON-COMPLETION OF P.W.S. SCHEMES IN NIZAMABAD DISTRICT

41-

272-Q-Sri K.R. Suresh Reddy:- Will the Minister for Rural Development and Rural Water Supply be pleased to state:

(a) whether it is a fact that many protected water supply schemes in Nizamabad District have not been completed so far due to lack of funds; and

(b) if so, the quantum of funds required to complete the said schemes and the time by which the schemes will be completed?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Under Minimum Needs Programme 252 schemes and under Accelerated Rural Water Supply 118 schemes have been taken up in Nizamabad District. Out of which 42 schemes have been completed. For completion of remaining schemes the amount required is about Rs. 593.54 lakhs. An amount of Rs. 121.00 lakhs is being allocated to the district annually. At this rate of flow of funds another 5 years time is required for completion of works already sanctioned.

TAKING OVER OF POLYTECHNICS RUN BY PRIVATE MANAGEMENTS

42-

5529-Q-Sarvasri B. Bal Reddy, V. Jayapal and R. Ravindranath Reddy:- Will the Minister for Technical Education be pleased to state:

(a) whether Government have issued orders for taking over Polytechnics run by Private Managements; and

(b) if so, whether S.E.S.S.N. Murthy Polytechnic College, Khammam is one among them?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

FISH MARKET AT NAGAYALANKA

43-

5547-Q-Sri S. Satyanarayana Rao:- Will the Minister for Fisheries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Fish Market at Nagayalanka in Krishna District is located in a Low Level Land and thereby the fish is being spoiled during rainy season; and

(b) whether there is any proposal to raise the level of the Market place to save the fishermen from loss; if so, when?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

INCENTIVES TO SPORTSMEN

44-

3397-Q-Sarvasri K. Yerrannaidu and G.S.S. Sivaji:- Will the Minister for Sports and Youth Services be pleased to state:

(a) whether any incentives are given to the sportsmen of our State, who have participated in the International Sports competitions; and

J. No. 130-7

(b) if so, the particulars of the sportsmen participated in the International sports competitions during the last five years and the incentives given to them?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Statement printed as Annexure III at Page No. 76 and 77.

ALLOTMENT OF BUDGET FOR SPORTS

45-

4885-Q-Smt. G. Aruna:- Will the Minister for Sports and Youth Services be pleased to state:

(a) whether the budget allotment for sports increased during 1991-92; and

(b) if so, the increase?

A-(a) Yes, Sir.

	PLAN Acct.1990-91 R.E.	(Rs. in Lakhs) 1990-91 B.E.	1991-92
State Plan	76.50	78.00	5,64.00
	..	..	..
Centrally Sponsored Scheme.	..	86.38	86.38
	NON - PLAN		
	118.16	1,20.65	1,24.59

EXEMPTION IN PAYMENT OF FEES TO THE STUDENTS, SAINIK SCHOOL, KORUKONDA

46-

2746-Q-Sarvasri N. Raghava Reddy, B. Venkateswara Rao, P. Ramaiah and K. Ramulu:- Will the Minister for Secondary and Primary Education be pleased to state:

(a) whether the Government has issued any orders exempting the students of the Sainik School at Korukonda, Vizianagaram District from the payment of fees etc. due to extensive losses during the Cyclone of May, 1990; and

(b) if so, the details thereof?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

APPLICATIONS FOR ASSISTANCE TO VOLUNTARY AGENCIES

47-

3331-Q-Sri N. Raghuram:- Will the Minister for Secondary and Primary Education be pleased to state:

(a) whether any applications for assistance to Voluntary Agencies, Adult Education from Krishna District are pending with both State and Central Governments; and

(b) whether it is also a fact that only one project has been functioning in Krishna District from the inception of the Scheme?

A-(a) A Statement showing the applications for assistance to Voluntary Agencies in Adult Education from Krishna District pending with the Central Government is Printed as Annexure-IV at page No. 77 and 78. So far as the State Government is concerned no application for assistance to Voluntary Agencies Adult Education from Krishna District, is pending.

(b) Yes, Sir. Only one Adult Education Project is functioning in Krishna District from the inception of the Adult Education Programme i.e., from 1987-88 with its Head-quarters at Gudivada. Earlier, the Adult Education Project of Krishna District functioned at Machilipatnam (as head-quarters) from February, 1980 to 1986-87.

HONORARIUM TO THE TEACHERS OF NON-FORMAL EDUCATIONAL CENTRES

48-

4783-Q-Sarvasri P. Nageswara Rao, C. Vittal Reddy, Mohd. Rajab Ali, D. Chinamallaiiah, G. Yadagiri Reddy, K. Biksham, V. Narayana Rao and M.B. Chowhan:- Will the Minister for Secondary and Primary Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an honorarium of Rs. 105/- is being paid to the teachers teaching in 24,572 Non-Formal Education Centres under Non-Formal Education Scheme in the State; and

(b) whether there is any proposal before the Government to enhance the said honorarium?

A-(a) Yes, Sir. Rs. 105/- to the Instructors involved in Phase-I Centres and Rs. 125/- for Phase-II and Rs. 33.40 per centre to the Supervisors who have been entrusted 10-12 Centres approximately by the District Educational Officer concerned.

(b) Government of India is being addressed on the proposal since the scheme is assisted by them.

AMOUNT ALLOTTED FOR AKSHARA JYOTHI PROGRAMME

49-

6515(A)-Q- Sri Buragadda Vedavyas:- Will the Minister for Secondary and Primary Education be pleased to state:

The amount allotted and spent for Akshara Jyothi Programme in Krishna District during 1991-92?

J. No. 130-8

(A)-A- The Akshara Jyothi Programme was not taken up in Krishna District during 1991-92. Hence, the question of allotting and spending funds for the purpose during 1991-92, does not arise.

**CONCESSION TO S.C. AND S.T. RYOTS
FOR SILKWORM REARING**

50-

5158-Q-Sarvasri D. Chinamallaiiah, P. Nageswara Rao and K. Biksham:- Will the Minister for Sericulture be pleased to state:

(a) the nature of concession given to the S.C. & S.T. ryots for silkworm rearing in the State;

(b) whether it is a fact that the ryots of Kohada and Bejjanki Mandals in Karimnagar District are not getting loans and subsidies properly; and

(c) if so, steps proposed to be taken to extend the benefits to them?

A-(a) S.C. and S.T. beneficiaries were provided with a 50% subsidy on the unit cost of Rs. 12,500/- per acre of Mulberry cultivation and silkworm rearing during 1989-90 and 1990-91 as compared to other small and marginal farmers who get 25% and 33 1/3% subsidy under I.R.D.P. In addition they are also sanctioned margin money assistance of 20%. From 1991-92 onwards, 50% subsidy is being given on the enhanced unit cost of Rs. 13,300/- per acre.

(b) & (c) Under Special Central Assistance Programme, 10 S.C. beneficiaries during 1989-90 and 14 S.C. beneficiaries during 1990-91 have taken up Mulberry cultivation and silkworm rearing in Bejjanki and Kohada Mandals. The amounts due towards Plantation cost, rearing equipment and construction of rearing sheds have been released to the 10 S.C. beneficiaries covered during the year 1989-90. For the S.C. beneficiaries covered during the year 1990-91, plantation costs have been released. Arrangements have been made for supply of the rearing equipment. Amounts for construction of rearing sheds will be released when the beneficiaries take up the constructions of sheds.

The details of financial assistance made to the S.C. beneficiaries of Kohada and Bejjanki Mandals during 1989-90 and 1990-91 are as follows:

Sl. No.	Mandal	Year	No. of beneficiaries	Total amount released
1.	Kohada	1989-90	3	Rs. 26,664
		1990-91	8	Rs. 87,040
2.	Bejjanki	1989-90	7	Rs. 62,216
		1990-91	6	Rs. 65,280

ANNEXURE - I

[Statement vide answer to Clause (a) of L.A.Q. No. 5358
Printed at Sl.No. 3 on page No.52.]

BEST AVAILABLE SCHOOLS: 1989-90

Sl. No.	Name of the District	No. of S.T. Students covered with		
		Renewal scholar-ships.	Fresh scholar-ships.	Total
1.	Srikakulam	30	33	63
2.	Vizianagaram	174	--	174
3.	Visakhapatnam	967	111	1078
4.	East Godavari	288	45	333
5.	West Godavari	37	21	58
6.	Krishna	4	10	14
7.	Guntur	97	44	141
8.	Prakasam	15	8	23
9.	Nellore	25	38	63
10.	Chittoor	104	24	128
11.	Ananthapur	61	26	87
12.	Cuddapah	40	11	51
13.	Kurnool	15	16	31
14.	Hyderabad	14	5	19
15.	Rangareddy	84	23	107
16.	Mahaboobnagar	144	46	190
17.	Karimnagar	12	19	31
18.	Medak	26	21	47
19.	Nizamabad	55	28	83
20.	Nalgonda	340	123	463
21.	Adilabad	300	100	400
22.	Warangal	4	108	112
23.	Khammam	62	140	202
Total:		2898	1000	3898

ANNEXURE - II

[Statement vide answer to Clause (a) of L.A.Q. No. 5358
Printed at Sl.No. 3 on page No.52.]

BEST AVAILABLE SCHOOLS: 1990-91

Sl. No.	Name of the District	No. of S.T. Students covered with		
		Renewal scholar-ships	Fresh scholar-ships	Total
1.	Srikakulam	75	20	95
2.	Vizianagaram	160	48	208

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	Visakhapatnam	966	55	1021
4.	East Godavari	288	10	298
5.	West Godavari	53	10	63
6.	Krishna	55	10	65
7.	Guntur	75	20	95
8.	Prakasam	23	8	31
9.	Nellore	78	20	98
10.	Chittoor	118	12	130
11.	Ananthapur	89	23	112
12.	Cuddapah	53	6	59
13.	Kurnool	31	8	39
14.	Hyderabad	35	3	38
15.	Rangareddy	69	11	80
16.	Mahaboobnagar	105	23	128
17.	Karimnagar	24	8	32
18.	Medak	35	10	45
19.	Nizamabad	83	14	97
20.	Nalgonda	551	30	581
21.	Adilabad	330	40	370
22.	Warangal	144	50	194
23.	Khammam	199	61	260
Total:		3639	500	4139

ANNEXURE - III

[Statement vide answer to Clause (b) of L.A.Q. No. 3397 Printed at Sl.No. 44 on Page No. 72.]

(b) The names of the sports persons, who participated in the international sports competitions during the last five years are furnished below. The incentives given to each of them are mentioned against each.

Sl. No.	Name of the sports persons	Name of competitions	Game/ Sport	Medal	Incentive Amount
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
					Rs.
1.	S. Jayaram	x Asian Games held at Seoul South Korea, 1986.	Boxing	Silver	50,000-00
2.	Late S.A. Basith	-do-	Volley ball	Bronze	25,000-00
3.	Ramana Rao	-do-	-do-	-do-	25,000-00
4.	M. Kareemullah	-do-	-do-	-do-	25,000-00
	Kendel Turner	1st Junior Asian Cycling Championship held at New Delhi, 1989.	Cycling	-do-	25,000-00

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
					R.
7.	M. Swarna Shailaja	Performing Unique feats.	Skating	Guinness Book of World Record	5,000-00 (Vide Memo. No. 1156/ YSS. 2/92-4 dt. 24-2-92 EG & YS).

ANNEXURE - IV

[Statement vide clause (a) of L.A.Q.No. 3331
at Sl. No. 47 Printed on Page No. 73.]

LIST OF APPLICATIONS FOR ASSISTANCE TO VOLUNTARY AGENCIES IN ADULT EDUCATION FROM KRISHNA DISTRICT FORWARDED BY THE STATE GOVERNMENT AND PENDING WITH THE GOVERNMENT OF INDIA.

Sl. No.	Name of the Voluntary Agency	No. of Adult Education Centres proposed	Area of operation (Mandal)
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Prachya Bhasha Vidya Peeth, Gudivada.	60	Gannavaram
2.	Vidyodaya Adarsha Mahila Mandali, vijayawada.	30	Kankipadu
3.	A.P. Grandhalaya Sangham, Vijayawada.	30	Penamalur
4.	Sri Lakshmi Mahila Mandali, Mopidevi, Krishna District.	30	Mylavaram
5.	Kasturiba Mahila Society, Vijayawada.	30	Penugantiprolu
6.	Priyadarshini Vanita Mandali, Vijayawada.	30	Pamidimukkala
7.	Indira Youth Labour Congress, Mahila Mandali, Vijayawada.	30	Nagayalanka
8.	Kavuri Charitable Trust, Gudivada, Krishna District.	100	Machilipatnam & Kruthivennu
9.	Sri Kanaka Durga Mahila Mandali, Avanigadda, Krishna District.	30	Vuyyuru

(1)	(2)	(3)	(4)
10.	Indira Priya Darshini Mahila Mandali, Avanigadda, Krishna District.	30	Vissannapet
11.	H.V.R.K. Rao Atluri Welfare Society of Aged Persons and Day Care Centre, Gopalapuram, Khambampadu, Krishna District.	30	A. Konduru

LIST OF APPLICATIONS FOR ASSISTANCE TO VOLUNTARY AGENCIES IN ADULT EDUCATION FROM KRISHNA DISTRICT PENDING WITH GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

Sl. No.	Name of the Voluntary Agency	No. of Adult Education Centres proposed	Area of operation (Mandal)
---------	------------------------------	---	----------------------------

-Nil-

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు

1. Sri N. Janardhana Reddy, Chief Minister to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Public Security Ordinance, 1992 (Andhra Pradesh Ordinance No. 6 of 1992) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

2. Sri M. Narasimha Reddy, Minister or Municipal Administration and Urban Development to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Municipal Laws (Second Amendment) Ordinance, 1992 (Andhra Pradesh Ordinance No. 4 of 1992) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

3. Sri Jalagam Prasada Rao, Minister for Panchayat Raj to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Mandala Praja Parishads, Zilla Praja Parishads and Zilla Pranalika and Abhivrudhi Sameeksha Mandals (Amendment) Ordinance, 1992 (Andhra Pradesh Ordinance No. 5 of 1992) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

4. Sri K. Rosaiah, Minister for Medical and Health to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Vaidya Vidhana Parishad (Amendment) Ordinance, 1992 (Andhra Pradesh Ordinance No. 8 of 1992) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

5. Sri D.K. Samarasimha Reddy, Minister for Law and Justice to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Ordinance, 1992 (Andhra Pradesh Ordinance, No. 7 of 1992) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of Constitution of India.

6. Sri G. Gurunadha Rao, Minister for Technical Education to lay on the Table a copy of the Jawaharlal Nehru Technological University (Amendment) Ordinance, 1992 (Andhra Pradesh Ordinance No. 9 of 1992) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

Mr. Speaker:- Now the House is adjourned for half an hour.

(the House then adjourned at 9.47 A.M.)

సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12.00 గంజలకు సమావేశమైనది

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

1992-93 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు సమర్పణ

Mr. Speaker:- Sri S. Santosh Reddy, Minister for Finance will present the Budget now for the year 1992-93.

ఆర్థికశాఖామంత్రి (శ్రీ యస్. సంతోష్ రెడ్డి):- అధ్యక్ష మహాశయా, 1992-93 సంవత్సరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ను సభవారికి సమర్పిస్తున్నాను.

1992 మార్చిలో జరిగిన శాసనసభ సమావేశాల్లో ఆరుమాసాల ఖర్చుకు సభవారి ఆమోదాన్ని కోరుతూ నేను ఓట్-ఆన్-ఎకౌంట్ బడ్జెట్ సమర్పించిన విషయం గౌరవనీయులైన సభ్యులకు గుర్తుండే ఉంటుంది. పెట్టుబడులు పెంచి, రాష్ట్ర ఆర్థిక, సాంఘికాభివృద్ధి వేగాన్ని మరింత పెంచాలని మేము ఆత్మతతో ఉన్నప్పటికీ, తీవ్రమైన వనర్గకొరత ఉందన్న వాస్తవాన్ని విస్మరించలేం. అందువల్ల అందుబాటులో ఉన్న వనర్గను రాష్ట్రాభివృద్ధికి అత్యంత ప్రధానమైన రంగాలకు వినీయోగించాలి. ఈ కృషితోపాటు సమాజంలోని బడుగువర్గాలవారు తమ కాళ్ళపై తాము నిలబడగలిగే విధంగా వారికి తగు సహాయ మందించాలన్నది మా ఆశయం. ఈ ఆశయాలకనుగుణంగానే ఈ బడ్జెట్ను రూపొందించడం జరిగింది.

ఆర్థిక ధోరణుల సమీక్ష

1990-91లో 77 లక్షల 62 వేల హెక్టార్లలో ఆహారధాన్యాలు పండించగా 1991-92లో సుమారు 74 లక్షల 44 వేల హెక్టార్లలో ఆహారధాన్యాలు పండించడం జరిగింది. 1990-91లో 123 లక్షల 30 వేల టన్నుల ఆహారధాన్యాలు ఉత్పత్తికాగా, 1991-92లో 119 లక్షల 72 వేల టన్నుల ఉత్పత్తి ఉండవచ్చునని తాత్కాలిక అంచనాల బట్టి తెలుస్తోంది.

1992-93 సంవత్సరపు (1970-71=100) పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి సగటు సూచిక అంతకుముందు ఏడాదికంటే 1.7 శాతం పెరుగుదలను సూచించింది.

1990-91లో రాష్ట్రానికి నీకర ఉత్పాదన సత్వర అంచనాలనుబట్టి 1980-81లో స్థిరీకరించిన ధరల ప్రకారం 11 వేల 815 కోట్ల రూపాయలుకాగా, ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 28 వేల 745 కోట్ల రూపాయలుంది. తాత్కాలిక అంచనాలనుబట్టి, 1989-90లో రాష్ట్రానికి నీకర ఉత్పాదన స్థిరీకరించిన ధరల ప్రకారం 11 వేల 454 కోట్ల రూపాయలుకాగా, ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 24 వేల 676 కోట్ల రూపాయలుగా అంచనా. 1989-90 సంవత్సరంతో పోల్చితే - రాష్ట్రానికి నీకర ఉత్పాదన స్థిరీకరించిన ధరల ప్రకారం 3.2 శాతం ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 16.5 శాతము పెరిగింది. ప్రాథమిక రంగం అధికృత కొనసాగుతున్నట్లు రాష్ట్రానికి నీకర ఉత్పాదన సూచిస్తోంది.

రాష్ట్ర తలసరి వార్షిక ఆదాయం ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 1989-90 తాత్కాలిక అంచనాలనుబట్టి 3 వేల 934 రూపాయలుండగా 1990-91లో 4 వేల 507 రూపాయలున్నట్లు అంచనా. అంటే ఈ ఆదాయం ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 14.6 శాతం పెరిగింది. స్థిరీకరించిన ధరల ప్రకారం రాష్ట్ర తలసరి వార్షిక ఆదాయం 1989-90 తాత్కాలిక అంచనాలను బట్టి ఒక వేయి 826 రూపాయలుండగా, 1990-91లో 1.5 శాతం, అంటే ఒక వేయి 853 రూపాయలకి పెరిగింది.

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ సరుకుల టోకుధరల సూచిక (1970-71=100) 1991 మార్చిలో 481.6 నుంచి 1992 మార్చి నాటికి 617.5 వరకూ అంటే 28.2 శాతం పెరుగుదలను సూచించింది. రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక కార్మికుల వాడకందార్ల దరల సూచిక (1960-61=100) 1991 మార్చిలో 959 నుంచి 1992 మార్చి నాటికి 1,135కు, అంటే 18.4 శాతం పెరుగుదలను సూచించింది.

వాతావరణ పరిస్థితులు

మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తిలోనూ, రైతాంగ సంక్షేమంలోనూ కూడా వర్ష పాతానికి ఎంతో ప్రాధాన్యమున్న విషయం సభ్యులందరికీ తెలుసు.

ఈ ఏడాది నైరుతీ రుతుపవనాలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అలస్యంగా ప్రవేశించాయి. వర్షపాతం సక్రమంగా లేకపోవడంవల్ల చాలా ప్రాంతాలలో వర్షాభావ పరిస్థితి ఏర్పడే సూచనలు కనిపించాయి. వర్షపాతం లోటు ఇదేవిధంగా కొనసాగితే ఏర్పడగల పరిస్థితి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అందోళన కలిగించింది. రిజర్వాయర్లలో నీటి మట్టాన్ని ఎప్పటి కప్పుడు పరిశీలిస్తూ ఉండటమేకాక, నాల్గు ఎలా సాగుతున్నాయి, ఇదివరకు వేసిన షేర్లు ఎలా ఉన్నాయనే విషయాన్ని కూడా అత్యంత స్థాయిలో ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోంది.

ఆగస్టు నెల కాస్త కరుణించింది. రాష్ట్రంలోని అనేక ప్రాంతాల్లో విస్తృతంగా వర్షాలు పడ్డాయి. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం వాతావరణ పరిస్థితులను ఎప్పటికప్పుడు శ్రద్ధగా, నిశితంగా పరిశీలిస్తూనే ఉంటుంది.

మంచినీటి సరఫరా పెంపొందించేందుకుగాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం మొదట్లో 10 కోట్ల రూపాయలు విడుదలచేసింది.

ఎనిమిదో పంచవర్ష ప్రణాళిక (1992-97)

ఇప్పుడు మనం ఎనిమిదో పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రథమ సంవత్సరంలో ఉన్నాం. వనర్గ విషయంలో దేశం యావత్తు ఎదుర్కొంటున్న తీవ్రమైన ఇబ్బందులు గౌరవ నీయులయిన సభ్యులకి తెలుసు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రణాళికా సంఘంతో చర్చించిన మీదట రాష్ట్ర ఎనిమిదో పంచవర్ష ప్రణాళికను ఖరారు చెయ్యడం జరిగింది. ఎనిమిదో పంచవర్ష ప్రణాళికకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 13 వేల 186 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని సూచించగా, ప్రణాళికా సంఘం 10 వేల 5 వందల కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని ఆమోదించింది. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఆమోదించిన పెట్టుబడికి ఇదీ రెట్టింపుకన్నా కొద్దిగా ఎక్కువ.

ప్రణాళికా సంఘం ఖరారుచేసిన రాష్ట్ర ఎనిమిదో ప్రణాళికలో మౌలిక సదుపాయాల రంగానికిగల అధిక ప్రాధాన్యం కొనసాగుతుంది. ఈ ప్రణాళికలో అన్నిటికంటే ఎక్కువగా విద్యుచ్ఛక్తిరంగానికి 3 వేల 42 కోట్ల 62 లక్షల రూపాయలు (29 శాతం); ఆ తర్వాత సేద్యపు నీరు, వరద నియంత్రణ కార్యక్రమాలకు 2 వేల 500 కోట్ల రూపాయలూ (23.8 శాతం), సాంఘిక సేవారంగానికి 2 వేల 66 కోట్ల 53 లక్షల రూపాయలూ (19.7 శాతం) కేటాయించడం జరిగింది. ప్రణాళికా సంఘం ఆమోదించిన పెట్టుబడికంటే చాలా ఎక్కువగా మనం ఖర్చు చెయ్యగలమనటంలో నాకిలాంటి సందేహమూలేదు. ఈ ప్రణాళికా కాలంలో మౌలిక సదుపాయాల రంగం పటిష్టమయ్యేట్లు చూడమే కాకుండా, సాంఘిక సేవారంగానికి - ముఖ్యంగా, షెడ్యూల్లు కులాలు, షెడ్యూల్లు జాతులు, వెనుక బడిన తరగతుల సంక్షేమానికుద్దేశించిన పథకాలకు తగినంతగా పెట్టుబడులు లభింప జేసేందుకు కూడా మేము కృషిచేస్తాం.

1992-93 వార్షిక ప్రణాళిక

1991-92 సంవత్సరానికి ఆమోదం పొందిన ప్రణాళికా పెట్టుబడి ఒకవేయి 410 కోట్ల రూపాయలు కాగా, బడ్జెట్లో ఒకవేయి 724 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించిన విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. వనర్గ పరిస్థితిని దృష్టిలోవుంచుకుని ఈ పెట్టుబడిని ఒకవేయి 602 కోట్ల రూపాయలుగా సవరించడం జరిగింది.

1992-93 సంవత్సరానికి ప్రణాళికా సంఘం ఒకవేయి 660 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని ఆమోదించింది. అయితే, అంగీకరించేయన్న నిర్ణయాలనూ ప్రాధాన్యతలనూ దృష్టిలోవుంచుకుని ఒట్ అన్ ఎకౌంట్ బడ్జెట్లో ఒకవేయి 968 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని కేటాయించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరపు పెట్టుబడులను సేను సమీక్షించి, ఈ బడ్జెట్లో పెట్టుబడిని ఒకవేయి 995 కోట్ల 80 లక్షల రూపాయలకు పెంచాను. దాదాపు 28 కోట్ల పెరుగుదలతో, చాలమటుకు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మంచినీటి సరఫరా పరిస్థితిని మెరుగుపర్చడానికీ, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు పనులను సత్వరం చేయడానికీ కేటాయించడం జరిగింది. ఈ రెండు పథకాలకు కేటాయించిన ఆదనపు నిధులు సుమారు 25 కోట్ల రూపాయలు.

మనరాష్ట్ర వార్షిక ప్రణాళికలో విదేశీ సహాయంతో అమలు జరిగే అనేక పథకాలను పొందుపర్చిన విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులు గమనించగలరు. కేంద్రం రాష్ట్రాలకు బదలాయించగల వనర్లపై పరిమితిపూర్వకంగా పూజాశీకా సంఘంగానే ఆర్థిక సంఘంగానే ఆమోదించిన నిర్దిష్టమైన సూత్రాలకు లోబడి ఇటువంటి వనర్ల బదలాయించు జరుగుతుంది ప్రాథాన్యతారంగాలో - విదేశీ సహాయం అభించే పథకాలను ఎక్కువగా చేపట్టడంద్వారానే కేంద్రంనుంచి అదనపు వనర్ల బదిలీ చేయించుకుని మనవనర్లు పెంపొందించుకోవడానికి వీలవుతుంది. రాష్ట్రాలు విదేశీ సహాయ పథకాలు చేపట్టడాన్ని ప్రోత్సహించేందుకుగాను విదేశీ సంస్థలు పెట్టుబడి పెట్టే పథకాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అదనపు సహాయాన్ని సమకూర్చుతుంది. రాష్ట్రం ఈ ఏర్పాటును పూర్తిగా వినయోగించుకుంటోంది. విదేశీ సహాయ పథకాలకుగాను కేంద్రంనుంచి రాష్ట్రానికి 1990-91లో, 68 కోట్ల రూపాయలు లభించగా 1991-92లో 291 కోట్ల రూపాయలు లభించిందని సభవారికి తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాను. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 350 కోట్ల రూపాయలమేర అదనపు కేంద్ర సహాయం లభించగలదని నేనాశిస్తున్నాను.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవసభ్యులు "నోనో" అంటూ అభ్యంతరం తెలిపారు)

సమాజంలోని బీద, బలహీనవర్గాలకు ఆదాయం లభించే ఆస్తులు కల్పించే కార్యక్రమాల అమల్లో గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు అవకాశం కల్పించే ఒక నూతన పథకంగురించి ఓబీ ఆన్ ఎకౌంట్ బడ్జెట్ సమర్పించిన సందర్భంలో నేను ప్రస్తావించాను. నియోజకవర్గానికి 50 లక్షల రూపాయల చొప్పున ఈ పథకాలకుగాను బడ్జెట్లో 147 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ పథకాలకూ లబ్ధిదారుల ఎంపికకూ సంబంధించిన మార్గదర్శక సూత్రాలను ఖరారు చేయడం జరిగింది. ఈ ఆదేశాల ప్రతులు ఇప్పటికే గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు అందించడమవు.

విద్యుచ్ఛక్తి

స్థిరమైన, నమ్మకమైన విద్యుత్సరఫరా రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఎంతో తోడ్పడుతుంది గనుక విద్యుత్ రంగానికి బడ్జెట్లో అధిక ప్రధాన్యతకొనసాగుతోంది. గత రెండు వార్షిక ప్రణాళికల్లోనూ విద్యుత్ రంగం పెట్టుబడి పెరుగుతూ వచ్చిన విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులు గమనించగలరు. చేపట్టిన పథకాల అమలును శీఘ్రతరం చేసేందుకుగాను ఈ వార్షిక ప్రణాళికలో విద్యుచ్ఛక్తిరంగానికి 5 వందల 25 కోట్ల 43 లక్షలు రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

(శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు పవర్ కట్ ఉంది.)

1992 మార్చిలో విశ్లేషణరం గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్కేంద్రంలోని 33 మెగావాట్ల మూడవ విభాగాన్నీ, 1991 ఆగస్టులో చెట్టిపేటవద్ద ఒక మెగావాట్ శక్తిగల మినీ జల విద్యుత్ కేంద్రాన్నీ ప్రారంభించడం ద్వారా 1991-92లో రాష్ట్రంలో విద్యుదుత్పాదక శక్తి 34 మెగావాట్ల పెరిగింది. రాష్ట్రరంగంలో 4 వేల 165 మెగావాట్ల, కేంద్రరంగంలో 807 మెగావాట్ల చొప్పున ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో మొత్తం 4 వేల 972 మెగావాట్ల విద్యుదుత్పాదక శక్తివుంది.

(శ్రీ ఎం.బి. చౌహాన్ విద్యుత్ కోత ఉంది.)

(ఇంటర్వ్యూ)

బొగ్గు సరఫరాలో పరిమితులున్నప్పటికీ రాష్ట్రంలోని నాలుగు థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రాలూ బాగా పనిచేస్తున్నాయి. విజయవాడ థర్మల్, విద్యుత్కేంద్రానికి వరుసగా ఎనిమిదో ఏడాది కూడా ప్రతిభావంతమైన ఉత్పాదన అవార్డు లభించింది.

ముప్పయ్యేసి మెగావాట్ల శక్తికలిగిన నాగర్జునసాగర్ ఎడమకాలువ జలవిద్యుత్ కేంద్రంలోని మొదటి రెండు విభాగాలనూ, పదేని మెగావాట్ల శక్తిగల పెన్నఅహ్లాబిలం జల విద్యుత్ కేంద్రం మొదటి రెండు విభాగాలనూ 5 మెగావాట్ల శక్తిగల చిన్నతరహా జల విద్యుత్ పథకాలనూ ప్రారంభించడం ద్వారా 1992-93లో రాష్ట్రంలో విద్యుదుత్పాదక శక్తిని 85 మెగావాట్లు పెంచాలని సంకల్పించాం. ఇదికాక నైవేల్ థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం రెండవదశ కింద 210 మెగావాట్ల 6వ విభాగం నుంచి రాష్ట్రానికి సుమారు మరో 45 మెగావాట్ల విద్యుత్తు లభిస్తుంది. 1993 మార్చి నెలాఖరు నాటికి రాష్ట్రానికి మొత్తం 5 వేల 102 మెగావాట్ల విద్యుదుత్పాదకశక్తి లభిస్తుంది. అనంతపురం జిల్లా రామగిరివద్ద 2 మెగావాట్ల శక్తిగల వాయు విద్యుత్కేంద్ర స్థాపనకు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదం లభించింది.

ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు పెట్టుబడితో చేపట్టిన రాయలసీమ థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రపు మొదటిదశ పనులు జరుగుతున్నాయి. ఈ కేంద్రంలో 210 మెగావాట్ల శక్తిగల మొదటి రెండు విభాగాలూ 1993-94లో ఉత్పత్తి ప్రారంభించగలవని భావిస్తున్నాం. విజయవాడ థర్మల్ కేంద్రం-మూడవదశ కింద 210 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు విభాగాలకూ, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు పవర్ హౌస్ కు చెందిన పనులు బాగా జరుగుతున్నాయి.

(శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి అమ్రేసుకోండి)

రాష్ట్రంలో పెరుగుతున్న విద్యుత్తు అవసరాలకు అనుగుణంగా - రాష్ట్ర రంగం లోనూ ప్రైవేటు రంగంలోనూ కూడా కొత్తగా అనేక విద్యుత్కేంద్రాలు నెలకొల్పాలని సంకల్పించడం జరిగింది. విశాఖపట్నంలో 500 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు విభాగాలతో, థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్ర స్థాపనకు ప్రణాళికా సంఘపు ఆమోదం లభించింది. ఒరిస్సాలోని ఇబ్ వాలీ గనుల నుంచి ఈ కేంద్రానికి బొగ్గు సరఫరా ఏర్పాటు కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వ రంగంలో వనర్గ పరిమితివల్ల పథకం అమలు అలస్యం కాకుండా ఉండేందుకుగాను విశాఖ పట్నం థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రాన్ని ప్రైవేటు రంగంలో నెలకొల్పాలని సంకల్పించడం జరిగింది.

నెల్లూరు జిల్లా కృష్ణపట్నం వద్ద ఒక్కొక్కటి 500 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు విభాగాలతో తీరప్రాంత థర్మల్ విద్యుత్కేంద్ర స్థాపనకు చెందిన సాధ్యాసాధ్య నివేదికను కేంద్ర విద్యుత్పక్తి సంస్థకు నివేదించడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన స్థల నిర్ణయక సంఘం - కృష్ణపట్నం ఇందుకనువైన స్థలంగా నిర్ణయించింది. 1992 జూలైలో స్థల పరిశీలన జరిగిన తర్వాత - కేంద్ర పర్యావరణ, అభివృద్ధి మంత్రిత్వశాఖ పర్యావరణ సంబంధమైన ఆమోదాన్ని తెలిపింది. అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంస్థల సహాయాన్ని పొందడం ద్వారా ప్రభుత్వరంగంలో గానీ లేదా ప్రైవేటు సంస్థలతో కలిసిగానీ, కృష్ణపట్నం థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాన్ని చేపట్టడానికి కృషి జరుగుతోంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

సేద్యపునేరు

బడ్జెటులో సేద్యపునేటి రంగానికి 367 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. ఇందులో భారీ సేద్యపునేటి రంగానికి రూ. 295 కోట్లు, వేటిలో అధికభాగం మన రాష్ట్రంలో బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడుతున్నటువంటి ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న శ్రీశైలం కుడిగట్టు కాలు, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాలువ, తెలుగుగంగ, జూరాల, గాలేరునగర్, శ్రీరామసాగర్, తుంగభద్ర ప్లావర్ కాలువవంటి ప్రాజెక్టులకు కేటాయించడం జరిగింది.

(శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి శ్రీశైలం లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ కి ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వలేదు)

తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకోసం 60 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాం. తమిళనాడు ప్రభుత్వం నుంచి అందే నిధులనుబట్టి ఈ సంవత్సరములో తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు కోసం కేటాయంపులు పెంచడం జరుగుతుంది.

శ్రీశైలం కుడిగట్టు కాలువ; శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టులకు చెందిన ఆంధ్రప్రదేశ్ సేద్యపునేటి ప్రాజెక్టు రెండవదశ అమలు ఎంతోకాలంగా వెనుకబడివున్న విషయం గౌరవ నీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన నిరంతర కృషి ఫలితంగా - ఈ ప్రాజెక్టు - రెండవ, మూడవ విభాగాలకు చెందిన పనులను చేపట్టడానికి ప్రపంచ బ్యాంకు అంగీకరించింది. మొదటి విభాగం మాదిరిగాకాక, రెండవ విభాగం పనులు చాలా బాగా అమలు జరుగుతున్నాయని సభవారికి తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాను. మూడో విభాగం పనులు కూడా ఆమోదాన్ని పొందడంతో ఈ ప్రాజెక్టు పనులు మరింత వేగంగా అమలు జరగగలవని ఆశిస్తున్నాం.

రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలకూ అనావృష్టి వేడిత ప్రాంతాలకూ సేద్యపునేటి సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరం ఉందన్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో ప్రాజెక్టుల పరిశీలన సత్వరంచేసే ఉద్దేశ్యంతో రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాల్లో కొత్తగా చేపట్టదలచిన భారీ, మధ్యతరహా సేద్యపునేటి ప్రాజెక్టుల పరిశీలనకు గాను నాలుగు సర్కిల్స్ ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. హంద్రీ-నేవా సుజల సృవంతి; చిత్తావతి ఎత్తిపోత పథకం; నెట్టంపల్లి ఎత్తిపోత పథకం; వెలిగొండ ప్రాజెక్టు; కలవకుర్తి ఎత్తిపోత పథకముల పరిశీలనలు జరుగుతున్నాయి; తెలంగాణాలోని అనావృష్టి వేడిత ప్రాంతాలయిన కర్రంనగర్, వరంగల్లు, నల్గొండ జిల్లాలకు సేద్యపు నేరందించడానికిగాను శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు నేరునుంచి వరదనేటి ప్రవాహ రిఫ్లు కెనాల్ విధానానికి అవసరమైన నిధులు కూడా 1992-93లో కేటాయించాం.

సేద్యపునేటి రంగంలో జరుగుతున్న నిరంతరకృషి, పెరిగిన పెట్టుబడుల ఫలితంగా ఈ ఆర్థిక సంవత్సరాంతానికి అదనంగా 49 వేల 7 వందల హెక్టార్ల భూమికి సేద్యపునేటి సౌకర్యం లభించగలదని ఆశిస్తున్నాం.

తుఫాను పునర్నిర్మాణ పథకంలో - కృష్ణా - గోదావరి డెల్టాల ద్వయినేటి అభివృద్ధి పనులకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. ఈ పథకం క్రింద మొదటి ఏడాది 29 డెయిన్లను మెరుగుపర్చడం జరిగింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో

184 డ్రాయింగ్ మెరుగుదల పనులు చేపట్టి సకాలంలో పూర్తి చెయ్యడం జరిగింది. పూజలూ, ప్రజాప్రతినిధులూ, ప్రపంచ బ్యాంకు అధికారులూ కూడా ఈ పనుల నాణ్యతను వంతో మెచ్చుకోవడమన్నది సంతోషించదగ్గ విషయం. వరి రెండో పంటను రైతులు త్యాగం చేయటంవల్లా, ప్రజా ప్రతినిధుల మద్దతువల్లా, తుఫాను పునర్నిర్మాణ పథకానికి చెందిన అధికారులు, సిబ్బంది జరిపిన నిర్వహణ కృషివల్లా ఈ కార్యక్రమం విజయవంతమైంది.

(శ్రీ జీ. నీతారాం:- వంశధార సేజి - 11 మెన్షన్ చేయలేదు.)

సాంఘిక సంక్షేమం

బలహీన వర్గాల సంక్షేమానికి, ముఖ్యంగా షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ జాతులు, వెనుక బడిన తరగతుల సంక్షేమానికి ఈ ప్రభుత్వం ఎంతగానో కట్టుబడి వున్న విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. పలు ఆర్థిక సహాయ పథకాల ద్వారానూ, సక్రమ విద్యా బోధన ద్వారానూ బలహీన వర్గాల జీవన స్థితిగతులు తగినంతగా మెరుగు పర్చవచ్చునన్నది ప్రభుత్వ అభిప్రాయం. షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ జాతులు, వెనుకబడినతరగతుల సంక్షేమానికందేశించిన సహకార ఆర్థిక సంస్థలు ఈ వర్గాల ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగు పర్చడంలో ప్రశంసనీయంగా పనిచేస్తున్నాయి.

జాతీయ షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ జాతుల ఆర్థికాభివృద్ధిసంస్థ సహాయంతో 43 వేల 457 షెడ్యూల్డ్ కులాల కుటుంబాలకు ఉమ్మడి సేద్యపు నీటిబావులు ఏర్పాటు చేసేందుకు షెడ్యూల్డ్ కులాల ఆర్థిక సంస్థ ఒక బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. ఇక విద్యారంగంలో - సాంఘిక సంక్షేమశాఖ అధీనంలోని రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు బలహీన వర్గాలకు చెందిన పిల్లల విద్యాభివృద్ధికి, వ్యక్తిగత వికాసానికి కూడా ఎంతగానో తోడ్పడు తున్నాయనేది మన అనుభవాన్ని బట్టి తెలుస్తోంది. 10వ తరగతి పరీక్షతో రాష్ట్ర స్థాయి ఉత్తీర్ణతా శాతం 46 కాగా, సాంఘిక సంక్షేమ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల విద్యార్థులు నూటికి 80 మంది ఉత్తీర్ణులయ్యారని సభవారికి తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాను. రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల విద్యార్థులు రాష్ట్ర స్థాయిలో మొదటి నూరు మందిలో రాంకులు సంపాదించారనేది కూడా ఎంతో సంతోషించ దగ్గ విషయం. అందువల్ల ప్రస్తుత సంవత్సరంలో మరో 23 రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ప్రారంభించి ఈ పాఠశాలల పరిధిని విస్తరించాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ఈ పాఠశాలల్లో ఆదనంగా సుమారు 10వేల మంది విద్యార్థుల్ని చేర్చుకునే అవకాశం వుంది. ఇప్పుడున్న హాస్టళ్ళను పునర్వర్గీకరించి ఈ పాఠశాలల స్థాపన కోసం బడ్జెట్లో ప్రణాళికేతర పద్దు కింద అదనంగా 4 కోట్ల 38 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

గిరిజన ప్రాంతాల్లో సంస్థాగతమైన పరపతి సౌకర్యాలు చాలా తక్కువగా వున్న విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. గిరిజనులు సేకరించే చిన్న చిన్న అటవీ ఉత్పత్తులు కొనడం ద్వారా గిరిజన ఆర్థిక వ్యవస్థకు ప్రధానంగా తోడ్పడుతున్న గిరిజన సహకార సంస్థ-ఉత్పాదక అవసరాలకూ వాడకం అవసరాలకూ కూడా గిరిజనులకు రుణాలు మాంజూరు చేసేరంగంలోకి ప్రవేశించింది. 1991-92లో ఈ సంస్థ 6 కోట్ల రూపాయలు మేర రుణాలు మాంజూరు చేసింది. ఇచ్చిన రుణాలు 70 శాతం వరకూ వసూలైనాయి. ఇది తగినంతగా ఎక్కువ శాతమైనవి చెప్పాలి. లోగడ ఇచ్చిన రుణాల వసూళ్ళు ప్రోత్సాహకరంగా

పుండలింతో-గిరిజన సహకార సంస్థ రుణ కార్యక్రమానికి పెట్టుబడిపెట్టే 'నాబార్డ్' నిధులు సమకూర్చడానికి అంగీకరించింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో రుణాలివ్వటం 20 కోట్ల రూపాయలకు పెంచాలని సంతకమైంది. ఈ రుణ కార్యక్రమం ద్వారా ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 72 వేల గిరిజన కుటుంబాలకు లాభం చేకూరగలదని ఆశిస్తున్నాం

వెనకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి గత సంవత్సరం కంటే ఈ ఏడాది 20 శాతం అధికంగా కేటాయించడం జరిగింది. వేద్య, ఆర్థికాభివృద్ధి రంగాల్లో వెనకబడిన తరగతుల వారికి మరీంత తోడ్పాటు కలిగించడానికి ఈ అదనపు పెట్టుబడులను వినియోగించడం ఎరుగుతుంది

అల్పసంఖ్యాకవర్గాల సంక్షేమం

అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సాంఘిక ఆర్థికాభివృద్ధి పట్ల ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు తగు శ్రద్ధతోనుకుంటూనేవుంది. అల్పసంఖ్యాకవర్గాల కమిషన్ కార్యకలాపాలు అధికంచేసి ఉద్దేశ్యం 1991-92లో కేవలం ఒకలక్ష రూపాయలున్న కేటాయింపును ఈ కమిషన్ కు ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 61 లక్షల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది

స్థానిక సంస్థలు

స్థానిక సంస్థల-ముఖ్యంగా పురపాలక సంస్థలు, నగరపాలక సంస్థల ఆర్థికస్థితి పట్ల ప్రభుత్వం ఎంతగానో ఆందోళన చెందుతోంది. ఈ సంస్థలు ఎదుర్కొంటున్న లీప్ జామ్మైన వనర్ల కొరతవల్ల రోడ్ల నిర్వహణ, మంచినీటి సరఫరా వంటి సౌకర్యాలు దిబ్బితకమైపోయాయి. రోడ్లు, మురుగు కాలువలూ మెరుగు పర్చడానికి అదనపు గ్రాంటుల సహాయంతో ద్వారా ఈ సంస్థల వనర్లు పెంపొందించడానికి ప్రభుత్వం గత రెండేళ్లలో ప్రయత్నం చేసింది. అయితే, స్థానిక సంస్థలెదుర్కొంటున్న సమస్యలకిది రేర్పాటైన పరిష్కార మార్గం కాజాలదు. అందువల్ల స్థానిక సంస్థలు తమ కార్యకలాపాలు సమర్థవంతంగా నిర్వహించ గలిగేందుకు వేలుగా వాటి వనర్లు పెంపొందించేందుకు గల మార్గాలపై ప్రభుత్వం కొంత కాలంగా అన్వేషిస్తోంది. స్థానిక సంస్థల వనర్లలో ప్రధానమైన ఇన్ ఫ్లవ్ లు వైజ్ఞానిక రీతిలో సవరించడమన్నది తక్షణ అవసరం. పురపాలక సంస్థల ఆదాయాన్ని పెంపొందించడానికిగాను-ఆన్ లైన్ లో స్థానిక పద్ధతిలో సవరించేందుకు 1989 సంవత్సరపు 20వ చట్టం, 1990 సంవత్సరపు పన్ను అంపనాల బిల్డ్ లో చేబకలేగిస్తాయి. ఈ చట్టంలోనూ నిబంధనల్లోనూ నిర్దేశించిన సూత్రాల కమిషన్ ఆన్ లైన్ లో అంపనాలను మునిసిపాలిటీలు సవరిస్తున్నాయి

స్థానిక సంస్థల వనర్ల పునాదిని మరింత పటిష్ట పర్చేందుకుగాను-వృత్తిపన్ను పన్నుకల్లో ఇంకా ఎక్కువ భాగం స్థానిక సంస్థలకు బదిలాయించవలసిన అవసరాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించింది. చాలకాలం పాటు స్థానిక సంస్థలే ఆనవాయితీగా వృత్తి పన్ను విధించే పనులు చేసే విషయం గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు గుర్తుండేవుంటుంది. 1987లో ఈ పన్ను విధించి, పనులు చేసే అధికారాన్ని పంచాయతీల నుంచి, మునిసిపాలిటీలనుండి తీసివేసి ప్రభుత్వం ఈ బాధ్యతను స్వయంగా చేపట్టింది. ఈ చర్యవల్ల పన్ను పనులు తగినంతగా మెరుగు పడాయనడంలో మాత్రం సందేహం లేదు.

(శ్రీ పి నాగేశ్వరరావు: - నో ఎలక్షన్స్)

అయితే-ఈ పన్ను విధించే అధికారాలు ఈ సంస్థల నుంచి ఉపసంహరించక ముందు ఎంత మొత్తం వసూలయ్యుందో, దానికి మాత్రమే పరిమితం చేయబంతో ఈ పన్నుల్లో స్థానిక సంస్థల వాటా సిద్ధంగావుండిపోయింది. స్థానిక సంస్థల రాబడి మెరుగు పర్చేందుకు తేసుకున్న మొదటి చర్యగా-1990-91లో ఈ చట్టం కింద స్థానిక సంస్థలకు అభించే వాటాను మేము రెట్టింపు చేశాం. దీంతో స్థానిక సంస్థలకు లభించే వాటా 5 కోట్ల నుంచి 10 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. ఇది కూడా సరిపోదని మేము గ్రహించాం. అందువల్ల వృత్తి పన్ను మొత్తం వసూళ్ళలో 85 శాతం పురపాలక సంఘాలకూ, నగరపాలకసంస్థలకూ గాను పంచాయతీలకూ బదలీ చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ నిర్ణయానికి అనుగుణమైన చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టాం. ఈ నిర్ణయంవల్ల వృత్తి పన్ను వసూళ్ళలో స్థానిక సంస్థల వాటా 10 కోట్ల నుంచి 25 కోట్ల రూపాయలకు పెరగగలదని భావిస్తున్నాం. ఈ అదనపు రాబడివల్ల స్థానిక సంస్థలు ప్రజలకు కల్పించే సౌకర్యాలు మెరుగుపడగలవని నేను విశ్వసిస్తున్నాను.

(శ్రీ బి. సీతారాం ఎలక్షన్స్ గురించి చెప్పలేదు)

గ్రామీణ నీటి సరఫరా

రాష్ట్రంలోని అన్ని గ్రామాలు, కుగ్రామాల్లో మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. గ్రామాల్లో గొట్టపుబావుల త్రవ్వకానికి, రక్షితనీటి సరఫరా పథకాలకీగాను కొన్నేళ్ళుగా పెట్టుబడులు పెడుతూ. సాధ్యమైనన్ని కొత్త గ్రామాలు, కుగ్రామాలకు మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించాలన్న ఆత్మతతో లోగడ వేసిన గొట్టపు బావులనూ చేపట్టిన రక్షితనీటి సరఫరా పథకాలనూ విస్తరించడం జరిగింది. దాంతో వాటిలో కొన్ని పనికిరాకుండా పోయాయి. పునరుద్ధరించవలసిన 2 వేల 966 రక్షితనీటి సరఫరా పథకాలనూ, బాగుచేస్తే పనికిచే 7 వేల 879 గొట్టపుబావులనూ ఇప్పటివరకూ గుర్తించడం జరిగింది. అందువల్ల రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాల కాలంలో ఈ సౌకర్యాలను పునరుద్ధరించడానికిగాను - 'రాజీవ్ గాంధీ మంచినీటి సరఫరా ఉద్యమం' అన్న పేరుతో ప్రభుత్వం ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. పని చెయ్యకుండావున్న రక్షితనీటి సరఫరా పథకాలు, చెడిపోయిన గొట్టపుబావుల పునరుద్ధరణకు కాగల ఖర్చులకుగాను నేనే బడ్జెట్ లో అదనంగా 15 కోట్ల 48 లక్షల రూపాయలు కేటాయించాను.

(శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబునాయుడు-షేం, షేం ఎక్కడ వేశారు బోర్స్)

తోటల పెంపకం

అనేక రకాల నేలలూ, అనుకూలమైన వాతావరణ పరిస్థితులూ ఉండటంతో తోటల పెంపకానికి రాష్ట్రంలో వేస్తూతమైన అవకాశాలున్నాయి. ఈ పరిస్థితులు అనేక రకాల పండ్లు, కూరగాయలు, పువ్వులు, అలంకరణకు వనికొచ్చే మొక్కలు, ఎన్నోరకాల వాణిజ్యపంటలూ పండించడానికి అవకాశాలు కలుగజేస్తున్నాయి. ఈ రంగంలో గల అవకాశాలను నద్దీనియోగం చేసుకునేందుకుగాను 1990-91లో ఈ రంగానికి 85 లక్షల రూపాయలు కేటాయించగా, ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఈ మొత్తాన్ని 10 కోట్ల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది.

ఈ కార్యక్రమంలో డిప్ ఇరిగేషన్, స్ప్రింగ్లర్ ఇరిగేషన్ వంటి తేమను నిలబెట్టే పద్ధతుల ద్వారా మెట్ట భూముల్లో తోటల పెంపకానికి ప్రాధాన్యమివ్వటం జరుగుతోంది.

దీనితోపాటు మేలిరకానికి చెందిన మొక్కలు ఉత్పత్తి చేసి సరఫరా చెయ్యడం, పాకేజీ విధానాన్ని అనుసరించడం వల్ల సత్ఫలితాలు లభిస్తున్నాయి; రైతులు మంచి ఆసక్తి కనబరుస్తున్నారు; తోటల పెంపకం కార్యక్రమంలో షెడ్యూల్కులూలు, షెడ్యూల్కుజాతుల కుటుంబాలకు ప్రత్యేక ప్రాధాన్యమివ్వటం జరుగుతోంది.

వేరుశనగ, పొద్దుతిరుగుడు పంటలు విస్తరింపవేయటంలో సాధించిన ప్రగతి గురించి గౌరవనీయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. ఆయిల్‌పామ్ సాగును విస్తరింపజేయడానికిపుడు మేము కృషిచేస్తున్నాం. ఇందుకు సంబంధించిన ప్రయోగాత్మక పథకం విజయవంతం కావడంతో ఇప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భారత ప్రభుత్వ సహాయంతో—ఆయిల్‌పామ్ సాగులో వున్న భూమి విస్తీర్ణాన్ని దాదాపు 50వేల హెక్టార్లకు పెంచాలని సంకల్పించింది. ఆయిల్‌పామ్ తోటల పెంపకంలో దేశంలో రాష్ట్రానికి ప్రథమస్థానం సంపాదించడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. ఆయిల్‌పామ్ సాగును అభివృద్ధి పర్చేందుకుగాను—25 శాతం ఖర్చు రాష్ట్రప్రభుత్వం భరిస్తే మిగతా 75 శాతం నిధులు భారత ప్రభుత్వం సమకూర్చే పథకాలు కూడా చాలావున్నాయి. ఈ పథకాలను పూర్తిగా వినీయోగించుకుని ఆయిల్‌పామ్ సాగును అభివృద్ధి పర్చడానికి మేము కృషిచేస్తాం.

మత్స్యపరిశ్రమ

ఉప్పునేటి కయ్యలో, రొయ్యల పెంపకానికి ప్రభుత్వం తగు ప్రాధాన్యమిస్తోంది. ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో 81 కొట్ల రూపాయల పెట్టుబడిగల సమగ్ర రొయ్యల పెంపకం, అక్వాకల్చర్ పథకాన్ని అమలు పర్చడంతో పాటు—చేపల పెంపకాన్ని అభివృద్ధి పర్చేందుకుగాను 50 మత్స్యపారిశ్రామికుల సహకార సంఘాలకు సహాయం చెయ్యడానికి సహాయంతో 21 కొట్ల 95 లక్షల రూపాయల పెట్టుబడితో మరో పథకాన్ని చేపట్టాలని కూడా ప్రభుత్వం సంకల్పించింది.

ఈ రెండు పథకాల ఫలితంగా రాష్ట్రంలో చేపల ఉత్పత్తి గణనీయంగా పెరిగే అవకాశం వుంది.

పరిశ్రమలు

నూతన పారిశ్రామిక విధానానికి అనుగుణంగా పారిశ్రామికవేత్తలు రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులు పెట్టడానికి అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలూ వోల్టాజువాలూ కల్పించి తద్వారా పరిశ్రమల అభివృద్ధికి అనువైన వాతావరణాన్ని రాష్ట్రంలో కల్పించవలసిన అవసరం వునకుంది. అందువల్ల—1992, అక్టోబర్ రెండో తేదీ వరకూ వర్షించే ఉదారమైన రాయితీల పథకాన్ని ఎనిమిదో ప్రజాశీకాంతం వరకూ కొనసాగించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

25 కొట్ల రూపాయల వరకూ దీర్ఘకాలిక అన్వేషకారుడు డిబెంచర్లు జారీచెయ్యడం ద్వారా కాపిటల్ మార్కెట్లో ప్రమోతించడానికి ఆంద్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థకు భారత రిజర్వ్ బ్యాంకు; భారత పారిశ్రామికాభివృద్ధి బ్యాంకు అనుమతిచ్చాయి. దేశంలోని రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థలకు ఈ విధమైన అనుమతి అభివృద్ధి ఇదేప్రథమం. దీనివల్ల పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో తన పాత్రను మరింత సమర్థవంతంగా నిర్వహించడానికి రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థకు అవకాశం లభిస్తుంది.

ప్రవాస భారతీయుల పెట్టుబడులు అధికం చెయ్యడం ద్వారా కూడా రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి సత్వరం చెయ్యవచ్చు. గత సంవత్సరము వ్యాధరాబాద్‌లో ప్రవాస భారతీయుల సదస్సు జరిగింది. భారీ పరిశ్రమల మంత్రి నాయకత్వాన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున ఒక ప్రతినీధివర్గం అమెరికా వెళ్లి. న్యూయార్క్‌లో జరిగిన ప్రవాస భారతీయుల సమావేశంలో పాల్గొంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పారిశ్రామిక పెట్టుబడులకుగల అవకాశాలనూ, జాతీయ పారిశ్రామిక, వర్తక, ఆర్థిక విధానాలకు చెందిన వివిధ అంశాలనూ ఈ ప్రతినీధి వర్గం వివరించింది. 600 కోట్ల రూపాయల మేరకు పెట్టుబడులకు సంబంధించిన ప్రారంభ ప్రతిపాదనలను ఈ ప్రతినీధివర్గం సంపాదించగలిగింది.

చేనేత పరిశ్రమలో పెద్ద ఎత్తున ఉపాధి అవకాశాలున్నాయి. ఈ దృష్ట్యా రాష్ట్రంలో ఈ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యం యిచ్చింది. చేనేత కార్మికులకు

(ఇంటరవ్యూస్)

స్థిరమైన ఉపాధి కల్పించడంతోపాటు, బలహీనవర్గాల వారి వస్త్రాల అవసరాలు కూడా తీర్చాలన్న మౌలిక లక్ష్యాలతో - జనతా చీరలు, ధోవతుల ఉత్పత్తి, సరఫరా పథకాన్ని 1992-93లో కొనసాగించడం జరుగుతోంది. చేనేత కార్మికులకు సహాయంగా - వొడుపు నిధి పథకం; సామూహిక భీమా పథకం, ఇంటికి అనుబంధంగా వర్క్‌షెడ్యూల నిర్మించి ఇవ్వటం మొదలైన పలు సంక్షేమ పథకాలను అమలుపర్చడం జరుగుతోంది. 1992-93లో కూడా ఈ పథకాలను కొనసాగిస్తున్నాం.

చేనేత సహకార సంఘాలకు అవసరమైన ముడినూలు సహకార నూలు మిల్లుల ద్వారా సరఫరా అవుతోంది. ఉత్పత్తిదారుల రంగంలో 1992 మే నెలలో చీలకలూరిపేట సహకార నూలు మిల్లు ప్రారంభమైంది. సిరిసిల్లాలో నిర్మాణంలో ఉన్న ఇలాంటి మిల్లు ఈ సంవత్సరంలో ఉత్పత్తి ప్రారంభిస్తుంది.

పట్టు పరిశ్రమ

ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ బడ్జెట్ సమర్పించిన సందర్భంలో నేను ప్రస్తావించినట్లుగా ఈ రంగం మన రాష్ట్రంలో వేగంగా ముందజ వేస్తోంది. పట్టుకాయల ఉత్పత్తి 27,032 టన్నులకు చేరుకుంది. సంస్కృతమైన పెట్టుబడులు సమకూరడం ఉత్పాదన పెరగడానికి తోడ్పడింది.

పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధికిగాను ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో 118 కోట్ల 44 లక్షల రూపాయల పెట్టుబడిగల జాతీయ పట్టు పరిశ్రమ పథకాన్నే, 3 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయల పెట్టుబడితో ఒక ఇండో-స్విస్ పథకాన్ని కూడా అమలుపరుస్తున్నాం.

ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఈ రంగానికి 7 కోట్ల 42 లక్షల రూపాయలు కేటాయింపాం.

విద్య

గత రెండు సంవత్సరాల్లో విద్యారంగంలో రాష్ట్రం గణనీయమైన ప్రగతినీ సాధించింది. విద్య రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఇంటి ముంగిటికీ చేరేలా చూడడం ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

ఇందుకనుగుణంగా రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లోనూ సామాహిక....

(శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- 'నో, నో').

అక్షరాస్యతా ఉద్యమాలను ప్రోత్సహించడం జరుగుతోంది. 23 జిల్లాల్లో 15 జిల్లాలు ఇప్పటివరకు సంపూర్ణ అక్షరాస్యతా ఉద్యమాన్ని చేపట్టాయి. ఈ ఉద్యమం కిందికి తీసుకొచ్చే విద్యాభ్యాసకుల సంఖ్యలో ఆంధ్రప్రదేశ్, దేశంలో ప్రథమస్థానంలో ఉండటం మనకు గర్వ కారణమైన విషయం. ఈ కార్యక్రమానికి మద్దతుగా 1991-92లో 4 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించగా బడ్జెట్ లో 11 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాం.

సార్వత్రిక ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి సాధించేందుకుగాను - బ్రిటన్ సహాయంతోను 'ఆపరేషన్ బ్ల్యాక్ బోర్డ్' కార్యక్రమం కింద, రాష్ట్రంలో ప్రాథమిక విద్యా వ్యవస్థను పటిష్టం చేయడం జరుగుతోంది. ఆపరేషన్ బ్ల్యాక్ బోర్డ్ కార్యక్రమం కింద ఈ ఏడాది 9,004 కొత్త ఉపాధ్యాయ పోస్టులు మంజూరైనాయి. ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో విద్యా బోధనా ప్రమాణాలు పెంచడంలో దృశ్య, శ్రవణ విద్యావిధానంలో ఉపాధ్యాయులకిచ్చే శిక్షణ, వైజ్ఞానికమైన విద్యాబోధన రీతులూ ఎంతగానో తోడ్పడగలవనీ భావిస్తున్నాం. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లోని బాలలకూ, సమాజంలోని సదవకాశాలు లభించనీ వర్గాల పిల్లలకూ విద్యాబోధనావకాశాలు కల్పించేందుకుగాను దేశంలోనే ప్రప్రథమంగా మా ప్రభుత్వం 'సార్వత్రిక పాఠశాల' కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది.

క్రీడలు

క్రీడారంగంలో గత సంవత్సరం ముమ్మరమైన కార్యకలాపాలు జరిగాయి. ఫ్రీ ఒలింపిక్ ఆసియా 'బి' గ్రూపు క్వాలిఫైయింగ్ ఫుట్ బాల్ పోటీలు హైదరాబాద్ లో నిర్వహించిన గౌరవం రాష్ట్రానికి లభించింది. ఈ పోటీల కోసం ఏర్పాటు చేసిన 'మౌలిక సదుపాయాలు మన రాష్ట్రంలో క్రీడా కార్యకలాపాలు పెరగడానికి మంచి అవకాశాన్ని కల్పిస్తాయి. క్రీడల్లో ఆసక్తిగల ప్రతీభావంతులయిన బాలబాలికలను ప్రోత్సహించేందుకు గాను ఈ ఏడాది ఒక క్రీడా పాఠశాల నెలకొల్పడం జరిగింది. ఈ పాఠశాలలో ఐదో తరగతి నుంచి ఇంటర్మీడియట్ వరకూ విద్యాబోధన జరుపుతూనే విద్యార్థుల క్రీడా నైపుణ్యాన్ని పెంచడానికి ప్రాధాన్యమివ్వడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ ఎం.బి. చౌహాన్ జేర్, ఒక్క పథకం రాలేదు)

రోడ్లు

గ్రామ ప్రాంతాల్లోనూ పురపాలక ప్రాంతాల్లోనూ రోడ్లు దుస్థితి గురించి 1991 మార్చిలో బడ్జెట్ సమర్పించిన సందర్భంలో గౌరవనీయులయిన ముఖ్యమంత్రి ప్రస్తావించారు. రాష్ట్రంలో రోడ్ల వ్యవస్థను మెరుగుపర్చడానికి ప్రభుత్వం కట్టుబడివుందన్న విషయాన్ని కూడా ముఖ్యమంత్రి సూచించారు. మామూలు కేటాయింపు కాకుండా రోడ్ల నిర్వహణకు అదనంగా వందకోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం ద్వారా గత సంవత్సరం ఈ కృషికి శ్రీకారం చుట్టడం జరిగింది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో కూడా రోడ్ల నిర్వహణకు మామూలు గ్రాంట్లకు అదనంగా వంద కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

రోడ్ల రంగంలో విదేశీ నిధుల సహాయంతో అనేక పథకాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. హైదరాబాద్ నగరాన్ని రామగుండం పారిశ్రామిక ప్రాంతంతో కలిపే రాజీవ్ రహదారి నిర్మాణానికి ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు పెట్టుబడి పెట్టింది. రాజానగరం - కాకినాడల మధ్య రోడ్డును మెరుగుపర్చడం ద్వారా కాకినాడ రేవును పరిసర ప్రాంతాలతో కలపాలని సంకల్పించడం జరిగింది. ఈ పథకానికి కూడా ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు సహాయం లభిస్తుంది.

తుఫాను పునర్నిర్మాణ పథకం కింద రాష్ట్రంలోని తొమ్మిది కోస్తా జిల్లాల్లో రోడ్ల వ్యవస్థను పటిష్ఠం చెయ్యాలని లక్ష్యం. ఇందు కనుగుణంగా రోడ్లు, వంతెనల పనులకు చెందిన పరిశీలన, డిజైనింగు, అంచనాలూ పూర్తయినాయి. ఈ పనులు చేపట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. గత సంవత్సరం ప్రారంభించిన కొన్ని పనులు, నిర్వీరకాల వ్యవధి కంటే బాగా ముందుగానే పూర్తి కావస్తున్నాయని తెలియజెయ్యడానికి సంతోషిస్తున్నాను. ఈ రంగానికి ప్రపంచ బ్యాంకు సమకూర్చిన సహాయాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకోగలమన్న విశ్వాసం ప్రభుత్వానికుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సేద్యపనీరు-II పథకంలో భాగంగా శ్రీరాంసాగర్, శ్రీశైలం కుడి గట్టుకాలువల ఆయకట్టు ప్రాంతంలో అనేక రోడ్లు నిర్మించడం జరుగుతుంది. ఇందుకు ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం లభిస్తుంది. నేనింతకు ముందు ప్రస్తావించిన విధంగా - సేద్యపు నీటి పనులను సత్వరం చెయ్యడానికి చర్యలు తీసుకోవడంతోపాటు రోడ్డు పనులు త్వరగా అమలుపర్చేందుకు కూడా గట్టి చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది.

ఉద్యోగుల సంక్షేమం

ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం వేతన సవరణ కమిషన్ ను నియమించిన విషయం గౌరవ నేయులయిన సభ్యులకు తెలుసు. వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల సంఘాల విజ్ఞప్తిమేరకు జీతం స్కేలునుబట్టి నెలకి 60 రూపాయలు లేక 100 రూపాయల తాత్కాలిక సహాయాన్ని ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. ఇందుకుగాను ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 50 కోట్ల రూపాయల వరకూ ఖర్చుకాగలదని అంచనా.

(శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు-హృషింగ్, లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి లేదు)

(శ్రీ టి. సీతారాం-రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం పథకం గురించి లేదు)

(ఇంటరవ్యూస్)

1990-91 ఎక్సాంట్లు

1990-91 సంవత్సరపు ఎక్సాంట్లను బట్టి 157 కోట్ల 60 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు తేలింది; 25 కోట్ల 88 లక్షల రూపాయల లోటుతో ఈ సంవత్సరం ముగిసింది.

1991-92 సవరించిన అంచనాలు

1991-92 సంవత్సరంలో 561 కోట్ల 90 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు ఉండగలదని అంచనా వెయ్యగా - సవరించిన అంచనాలనుబట్టి 227 కోట్ల 16 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు తేలింది.

1992-93 బడ్జెట్ అంచనాలు

ఈ సంవత్సరంలో 342 కోట్ల 77 లక్షల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు ఏర్పడగలదని అంచనా. 1992-93 సంవత్సరం మొత్తం లావాదేవీలనుబట్టి 210 కోట్ల 6 లక్షల రూపాయల లోటు ఏర్పడగలదని అంచనా వెయ్యడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ప్రారంభంలో ఉన్న 29 కోట్ల 85 లక్షల రూపాయల మైనస్ బాలెన్స్ రెక్కలోకి తీసుకున్న మేదట 1992-93 సంవత్సరం 239 కోట్ల 91 లక్షల రూపాయల లోటుతో ముగియగలదని అంచనా.

బడ్జెట్ లోటు మనందరికీ కూడా ఆందోళకరమైన విషయమే. దశాబ్దాలపాటు సాగిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలవల్ల ఎక్కువగా లాభం పొందినవారు, కొన్ని సంవత్సరాలుగా పరిమితమైన ప్రియోజనం మాత్రమే పొందగలిగిన వారికి ప్రభుత్వం సహాయం చెయ్యగలిగే

(శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ప్రజా సంక్షేమానికి వ్యతిరేకంగా ఈ బడ్జెట్ ఉన్నందున నిరసనగా మేము వాకవుట్ చేస్తున్నాము.)

(ఇంటరప్షన్స్)

వారికి ప్రభుత్వం సహాయం చెయ్యగలిగే విధంగా - ప్రభుత్వం ఖజనాకు తమ వంతు చెల్లించాలి. రెవెన్యూ వసూళ్లలోగల లోపాలను సవరించే విధంగా యంత్రాంగాన్ని పటిష్టం చెయ్యడం జరుగుతుంది. అనుశ్వాదక వ్యయాన్ని తగ్గించవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. బడ్జెట్ లోటును సముచితమైన మేరకు తగ్గించడానికి వేలుగా - ఈ సంవత్సరంలో ఖర్చు అదుపులో ఉంచి, సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా రెవెన్యూ వసూళ్లు రాబట్టడం ద్వారా నేను కృషి చెయ్యగలనని మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష మహాశయా, ఇంతటితో నా ప్రసంగాన్ని ముగించి బడ్జెట్ను సభవారి ఆమోదం కోసం సమర్పిస్తున్నాను.

"జై హింద్"

Mr. Speaker:- The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. on Monday, the 24th August, 1992.

(The House, then adjourned at 12-35 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Monday, the 24th August, 1992.)